

Levenskwaliteit
voor iedereen



1e Bestuursrapportage 2025



In Echt-Susteren vieren we het goede leven. We zijn met trots een Cittaslow gemeente.
Meer informatie op www.echt-susteren.nl/cittaslow.

1^e bestuursrapportage 2025

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
2.	Samenvatting	12
3.	Bestuursrapportage per programma	13
3.1	Bevolking en bestuur	13
3.2	Openbare orde en veiligheid	15
3.3	Beheer openbare ruimte	16
3.4	Onderwijs	21
3.5	Cultuur en sport	22
3.6	Sociaal domein	23
3.7	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	34
3.8	Omgevingsrecht	35
3.9	Economische zaken en grondexploitaties	37
3.10	Algemene dekkingsmiddelen	41
4.	Overhead	43
5.	Bedragen kleiner dan € 50.000	44
6.	Reserves en voorzieningen	49
7.	Vorbereidingskredieten	51
8.	Begrotingswijzigingen	53
8.1	Begrotingswijziging restantbudgetten uit reserves	53
8.2	Budgettaire neutrale begrotingswijziging	56

1. Inleiding

Met deze 1^e bestuursrapportage 2025 wordt een jaarschijf 2025 gepresenteerd met een positief saldo van € 338.137.

Deze 1^e bestuursrapportage 2025 is een rapportage over de eerste vier maanden van het jaar. In deze bestuursrapportage worden recente mee- en tegenvallers gemeld ten opzichte van de begroting 2025. Dat geeft inzicht in het financiële kader voor de begroting 2026, die mede wordt bepaald door de meicirculaire. Bij het opstellen van deze bestuursrapportage was de meicirculaire 2025 nog niet bekend. Alleen de doorrekening van de Voorjaarsnota Rijk is al in deze bestuursrapportage verwerkt.

Structurele doorwerking

De 1^e bestuursrapportage is in principe gericht op bijstelling van het jaar 2025. Voorstellen in 2025 met een meerjarige werking worden cijfermatig al vertaald in deze bestuursrapportage. In de raadsvergadering van 9 november 2023 is de verordening ex artikel 212 vastgesteld. In artikel 6, tussentijdse rapportage, lid 1 is bepaald dat:

“Het college informeert de raad door middel van twee bestuursrapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente van het lopende boekjaar en de hieruit voortvloeiende meerjarige effecten.

In de tabel van hoofdstuk 2 – samenvatting - zijn de structurele effecten weergegeven. Deze tabel maakt ook deel uit van de kadernota 2026.

Rapporteren

In de raadsvergadering van 9 november 2023 is de verordening ex artikel 212 vastgesteld. In artikel 6, tussentijdse rapportage, is in lid 3 bepaald dat:

“In de bestuursrapportages worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten van taakvelden in de begroting groter dan € 50.000 toegelicht. Bedragen beneden € 50.000 worden enkel in de begrotingswijziging verwerkt zonder verdere toelichting”.

Wel is een overzicht opgenomen van mutaties kleiner dan € 50.000.

Peildatum

De 1^e bestuursrapportage 2025 kent als peildatum 15 april 2025.

Voorjaarsnota Rijk

Zoals gebruikelijk stelt het ministerie van Financiën de Voorjaarsnota op. De Voorjaarsnota 2025 is vrijdag 18 april 2025 gepubliceerd en geeft een vooruitblik op de Rijksbegroting voor de komende jaren. Over de gevolgen worden de gemeenten geïnformeerd via de meicirculaire 2025. Onderstaand volgt een korte toelichting en doorrekening op enkele actuele onderwerpen van de Voorjaarsnota 2025.

De volgende actuele onderwerpen worden kort toegelicht:

- Accres
- Jeugd
- Wmo
- BTW compensatiefonds

Mutaties Voorjaarsnota 2025	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Accres						
Demping terugval GF 2026		400	422	412	414	424
Bijstelling accres	370	495	543	561	653	
Jeugd						
Hervormingsagenda Jeugd, Aanvullende post		356	274	313	342	342
Tekorten voor rekening Rijk	414	414	414	414	414	414
Groeipad maatregelen Hervormingsagenda		498	447			
Eigen bijdrage Jeugdzorg				-260	-260	-260
Sturen op trajectduur Jeugdzorg				-68	-68	-68
Indexeren opbrengst Hervormingsagenda				-507	-507	-507
WMO						
Uitstel vervanging abonnementstarief		225				
BTW-compensatiefonds						
Afrekening ruimte onder plafond 2024	-115					
Totaal macro-niveau	669	2.388	2.100	865	988	345

Accres

Demping terugval gemeentefonds in 2026

In de Voorjaarsnota 2025 zijn structurele middelen opgenomen om de terugval van het gemeentefonds in 2026 te dempen. De terugval van ongeveer € 2,4 miljard wordt in 2026 met € 400 miljoen gedempt, oplopend naar € 424 miljoen in 2030. Dan blijft dus nog ongeveer € 2 miljard ravijn in 2026 over.

Jeugdzorg

Hervormingsagenda Jeugd, Aanvullende Post

De bedragen, die bij het Ministerie van Financiën op de Aanvullende Post (AP) voor de Hervormingsagenda Jeugd waren gereserveerd, worden toegevoegd aan het gemeentefonds. Het gaat om een bedrag van € 356 miljoen in 2026, € 274 miljoen in 2027 oplopend tot € 342 miljoen in 2030. Een eventuele stelpost voor nog te ontvangen middelen jeugd komt hierdoor te vervallen!

Tekorten voor rekening Rijk

De deskundigencommissie Van Ark adviseerde op 30 januari 2025 om het structurele tekort in de jeugdzorg van € 828 miljoen gelijk te verdelen over Rijk en gemeenten. In de Voorjaarsnota 2025 is voor het gemeentefonds vanaf 2025 structureel € 414 miljoen extra opgenomen.

Ook heeft de deskundigencommissie Van Ark het Rijk geadviseerd de helft van de tekorten op de jeugdzorg van 2023 (€ 628 miljoen) en 2024 (€ 828 miljoen) te compenseren. De gemeenten zouden dus voor 2023 en 2024 € 728 miljoen compensatie moeten krijgen, maar deze tekorten zijn niet gecompenseerd in de Voorjaarsnota 2025.

Groeipad maatregelen Hervormingsagenda

Het ingroeipad van de maatregelen van de Hervormingsagenda wordt voor de jaren 2026 en 2027 verzacht met € 498 miljoen respectievelijk € 447 miljoen. De volledige besparing van de Hervormingsagenda wordt in 2028 gerealiseerd.

Nieuw financieel arrangement Jeugdzorg

Vanaf 2028 komt er een nieuw 'financieel arrangement' voor Jeugdzorg. In 2028 komt ook het volgende advies van de deskundigencommissie. Om hier niet op vooruit te lopen, heeft het Kabinet geen extra middelen toegevoegd vanaf 2028 en is er dus nog geen structurele oplossing.

Eigen bijdrage Jeugdzorg

Er wordt een eigen bijdrage ingevoerd voor jeugdzorg per 1 januari 2028. De maatregel moet € 260 miljoen opleveren.

Sturen op trajectduur jeugdzorg

Rijk en gemeenten gaan met de sector afspraken maken over hoe beter te sturen op trajectduur. Deze maatregel moet € 68 miljoen opleveren vanaf 2028.

Indexeren opbrengst Hervormingsagenda

De besparingsopgave van de Hervormingsagenda is in prijs- en volumepeil 2019 ingeboekt. Er is vanaf 2028 een hogere besparing van € 507 miljoen te veronderstellen aangezien prijs- en volume sinds 2019 zijn gestegen.

Wmo

Aanvullende indexatie Wmo voor 2030

Het Rijk en de VNG werken aan de beheersbaarheid van de uitgaven van gemeenten in relatie tot de wettelijke zorgtaken van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Vooruitlopend op de gekozen bekostigingsvorm wordt onderzoek gedaan naar een passende geobjectiveerde indexering, die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing

In de Voorjaarsnota 2025 wordt voor 2030 een vijfde tranche van € 75 miljoen toegevoegd voor aanvullende indexatie voor demografie/vergrijzing. Hierdoor is vanaf 2030 structureel een totaal van € 375 miljoen gereserveerd.

Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage wordt uitgesteld tot 1 januari 2027. De geplande uitname uit het gemeentefonds van € 225 miljoen in 2026 wordt daardoor teruggedraaid en gaat nu pas in vanaf 2027.

BTW compensatiefonds

Het BTW compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Gemeenten zijn in 2024 € 332 miljoen onder dit plafond gebleven met declaraties. In de septembercirculaire 2024 werd al een voorschot van € 447 miljoen uitbetaald. De definitieve afrekening BCF bedraagt hierdoor € 115 miljoen lager en dit bedrag wordt in 2025 incidenteel onttrokken aan het gemeentefonds.

Effecten voor onze gemeente

Bovenstaande posten zijn omgerekend naar de financiële gevolgen voor onze gemeente. In onderstaande tabel zijn deze effecten weergegeven:

Mutaties Voorjaarsnota 2025	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Accres						
Demping terugval GF 2026		767.000	887.000	839.000	894.000	709.000
Bijstelling accres	625.000	772.000	756.000	804.000	889.000	
Jeugd						
Hervormingsagenda Jeugd, Aanvullende post						
Tekorten voor rekening Rijk						
Groeipad maatregelen Hervormingsagenda						
Eigen bijdrage Jeugdzorg						
Sturen op trajectduur Jeugdzorg						

Mutaties Voorjaarsnota 2025	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Indexeren opbrengst Hervormingsagenda	700.000	2.300.000	2.000.000	-200.000	-100.000	-100.000
WMO						
Uitstel vervanging abonnementstarief		P.M.				
BTW-compensatiefonds						
Afrekening ruimte onder plafond 2024	-194.000					
Totaal gemeente Echt-Susteren	1.131.000	3.839.000	3.643.000	1.443.000	1.683.000	609.000

Accres

Demping terugval gemeentefonds in 2026

Onze gemeente ontvangt vanaf 2026 een bedrag van € 767.000. De jaren erna loopt dit bedrag op om in 2030 weer af te nemen.

Daarnaast vindt een bijstelling van het accres plaats voor de loon- en prijsontwikkeling. Deze bedragen zijn doorgerekend tot en met 2029, het laatste jaar van onze meerjarenbegroting 2026-2029. Over 2026 een bedrag van € 625.000 opkopen tot € 889.000 in 2029.

Jeugdzorg

Op macro-niveau is de bijdrage Jeugdzorg uitgesplitst in een aantal posten. Op gemeentelijk niveau is deze berekening niet gemaakt. Wel worden de effecten voor onze gemeente gepresenteerd. Over het jaar 2025 ontvangt de gemeente € 700.000. Voor het jaar 2026 en 2027 een bedrag van € 2.300.000 respectievelijk € 2.000.000. De jaren vanaf 2028 laten weer een afname zien van € 200.000 voor 2028 en daarna € 100.000 voor de jaren vanaf 2029.

Onderstaand overzicht geeft een weergave van de tekorten op het onderdeel Jeugdzorg en het effect van de Voorjaarsnota:

	2025	2026	2027	2028	2029
Jeugdhulpbudgetten (3.6.17)	719.777	3.402.564	3.234.177	3.689.651	4.054.306
Basisformatie CJG (3.6.12)	45.100	431.000	682.000	682.000	682.000
Pilot 315-route (3.6.11)	70.000	140.000	140.000	140.000	140.000
POH Jeugd (K.3.64)		180.000	180.000	180.000	180.000
Voorjaarsnota Rijk	-700.000	-2.300.000	-2.000.000	200.000	100.000
Totaal lasten	134.877	1.853.564	2.236.177	4.891.651	5.156.306

Met de extra middelen die via de Voorjaarsnota Rijk aan de gemeenten worden toegekend voor het onderdeel jeugdzorg, is het probleem bij lange na niet opgelost.

In de brief van de VNG d.d. 18 april 2025 inzake "Uitkomsten Overhedenoverleg en Voorjaarsnota" wordt vermeld dat:

Begin citaat brief:

Het kabinet heeft via de Voorjaarsnota 2025 middelen toegevoegd aan het gemeentefonds voor de jaren 2025, 2026 en 2027. Daarmee is voor deze jaren de belangrijkste financiële klem voor gemeenten weggenomen. Het kabinet voldoet onder meer aan onze inzet om de financiering van de jeugdzorg vanaf 2025 te laten aansluiten op de feitelijke uitgaven in 2024. Voor de gemeenten blijft wel sprake van een taakstelling van € 414 miljoen, conform de desbetreffende aanbeveling

van de commissie Van Ark om het tekort over 2023 en 2024 gelijkelijk over het Rijk en gemeenten te verdelen. Per 2028 wijzigt het financiële beeld. Het kabinet gaat ervan uit dat de maatregelen uit de Hervormingsagenda dan hun beoogde effect zullen hebben. Daarnaast wil het kabinet inzetten op extra maatregelen om de kosten van het stelsel verder te beheersen.

Aanvullende afspraken kabinet en VNG

In aanvulling op de vermelde toevoegingen aan het Gemeentefonds heeft de VNG met het kabinet de volgende aanvullende afspraken gemaakt.

Compensatie tekorten 2023 en 2024

Bij de toevoegingen in de bovenstaande tabel is nog geen sprake van compensatie met terugwerkende kracht van de (helpt van de) tekorten over 2023 en 2024. Het kabinet heeft ons toegezegd de komende maanden naar ruimte te zoeken om gemeenten alsnog daarvoor te compenseren. Dit betreft in totaal een bedrag van € 728 miljoen.

Het kabinet heeft de VNG met klem gevraagd om de aangekondigde ingebrekestelling op te schorten tot aan de augustusbesluitvorming. De VNG zal de Staat in gebreke stellen als niet aan de wettelijke verplichting op basis van de Gemeentewet wordt voldaan om gemeenten te compenseren voor de uitgaven die zijn gedaan voor de jeugdzorg in de jaren 2023 en 2024. Gelet op het dringende appèl van de minister-president om deze procedure op te schorten, rekent de VNG erop dat gemeenten alsnog (zonder dat een procedure nodig is) in of kort na augustus voor de tekorten worden gecompenseerd.

Tweede advies Commissie Van Ark en status

Op ons verzoek wordt de Commissie Van Ark gevraagd om haar tweede advies niet in het eerste kwartaal van 2028 uit te brengen maar een jaar eerder: in het eerste kwartaal van 2027. Dat hangt onder andere samen met onze weging van het financieel kader vanaf 2028. Het kabinet en de VNG maken over de opdracht en status van de commissie na het meireces verdere afspraken. Artikel 108, lid 3 Gemeentewet vormt hiervoor het kader.

Het tweede advies betreft in elk geval de volgende elementen:

- *een uitspraak over de ontwikkelingen 2025 – 2027 en de compensatie van eventuele tekorten en gemiste indexeringen.*
- *een uitspraak over een reëel financieel kader voor de periode vanaf 2028.*

De VNG informeert de gemeenten zo snel mogelijk over de exacte opdracht en status van de commissie.

Einde citaat brief.

Gemeenten moeten dus nog afwachten of er extra geld komt van het Rijk en zo ja hoeveel. Om die reden worden nu de extra middelen uit de voorjaarsnota als ontvangsten geraamd voor het onderdeel jeugd en een gelijk bedrag aan uitgaven. Het resterende ontbrekende bedrag wordt als pm-post opgenomen in afwachting van verdere onderhandelingen tussen de VNG en het kabinet.

De voorstellen in de 1e Bestuursrapportage 2025 en Kadernota 2026 betreffen investeringen die nu nodig zijn om de uitgaven voor jeugdzorg komende jaren beheersbaar te houden. Zij dragen ook positief bij aan de kwaliteit van ondersteuning. Denk hierbij aan investeringen in voorliggende voorzieningen binnen de gemeentelijke sociale basis (zoals het jongerenwerk in scholen) en de versterking van lokale uitvoeringsteams (zoals de basisformatie van het CJG en de praktijkondersteuners voor huisartsen). Deze voorstellen leveren niet alleen een bijdrage aan het organiseren van passende en laagdrempelige hulp voor gezinnen, maar dragen ook bij aan het remmen van stijgende jeugdzorgkosten. Het betreft een lokale vertaling van de landelijke opgaves uit de Hervormingsagenda Jeugd en het recente rapport hieromtrent van de Deskundigencommissie Van Ark.

Wmo

De effecten voor de Wmo zijn op gemeentelijk niveau op dit moment niet te berekenen. In overleg met de externe adviseur van PAUW is aangegeven dat beter gewacht kan worden op de meicirculaire 2025 omdat de effecten per gemeente te verschillend, zijn om hiervan een berekening te maken. Om die re-

den is de post als p.m. opgenomen. In onze begroting wordt deze post neutraal verwerkt omdat het gebruikelijk is dat de ontvangsten voor de Wmo met een gelijk bedrag als uitgaven worden geraamd.

Verwerking in de 1^e bestuursrapportage 2025 en kadernota 2026

Bovenstaande mutaties hebben uiteraard effect op de cijfers uit de concept-1^e bestuursrapportage 2025 en kadernota 2026. In de kadernota 2026 zijn onderstaande saldi van de 1^e bestuursrapportage 2025 en kadernota 2026 gepresenteerd.

	2025	2026	2027	2028	2029
Kadernota 2026		937.500	832.500	803.500	683.500
1 ^e bestuursrapportage 2025	-201.137	-47.610	613.188	539.868	483.548
Totaal overschot	-201.137				
Totaal tekort		889.890	1.445.688	1.343.368	1.167.048

In eerste instantie is de stelpost verrekening algemene uitkering en de areaal-uitbreiding OZB ingezet om als dekking te dienen voor het gepresenteerde tekort. Met de extra middelen die op basis van de Voorjaarsnota Rijk worden ontvangen, kan de meerjarenbegroting sluitend worden gemaakt.

Ten behoeve van de dekking worden de extra middelen voor de demping terugval en accres ingezet.

Onderstaand beeld kan dan gepresenteerd worden:

	2025	2026	2027	2028	2029
Kadernota 2026		937.500	832.500	803.500	683.500
1 ^e bestuursrapportage 2025	-201.137	-47.610	613.188	539.868	483.548
Totaal tekort	-201.137	889.890	1.445.688	1.343.368	1.167.048
Stelpost verrekening alg uitkering		-500.000	-500.000	-500.000	-500.000
Areaal-uitbreiding OZB			-100.000	-200.000	-200.000
Inzet reserves		P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Demping terugval		-767.000	-887.000	-839.000	-894.000
Bijstellen accres	-625.000	-772.000	-756.000	-804.000	-889.000
Saldo overschot	-826.137	-1.149.110	-797.312	-999.632	-1.315.952

Voorstel bestemming saldi 2025 – 2029

Een aantal posten worden genoemd waarvoor nog middelen beschikbaar moeten worden gesteld, maar waarvan de hoogte van het bedrag nog niet bekend is. Daarnaast zijn er ontwikkelingen die tot bijstelling van de begroting leiden:

1. De vorming van de Regionale Uitvoeringsdienst
2. Nieuwbouw Reinigingsdienst Westelijke Mijnstreek
3. Formatieonderzoek KCC
4. Versterken weerbaarheid en continuïteit samenleving
5. De stelpost leges Omgevingsdienst SC MER is geraamd tot en met 2027 op een bedrag van € 600.000 en vanaf 2028 op € 300.000. Gelet op de laatste ontwikkelingen is zelfs het bedrag van € 600.000 niet toereikend. Voorgesteld wordt de bedragen vanaf 2028 in ieder geval op te hogen met € 300.000.

6. De stelpost toekomstige ontwikkelingen algemene uitkering is voor de jaren 2026, 2028 en 2029 nihil. Voor de jaren 2025 en 2027 afgerond € 190.000 respectievelijk € 140.000. Voorgesteld wordt voor de jaren 2026, 2028 en 2029 een bedrag te ramen van € 100.000.
7. De cao-onderhandelingen 2025-2026 zijn in een afrondende fase. De verwachting is dat de huidige stelpost in de begroting 2025-2029 toereikend is om de cao-gevolgen te dekken. Echter vanaf 2027 zullen weer cao-onderhandelingen volgen voor de cao vanaf 2027. Voorgesteld wordt om vanaf 2027 de stelpost met € 400.000 op te hogen en vanaf 2029 met € 500.000.
8. De taakstelling in de begroting voor de jaren 2027 – 2028 – 2029 kan nu volledig worden afge-
raamd.
9. Uit het saldo 2025 en 2026 wordt € 500.000 toegevoegd aan de reserve gemeenschapshuizen.
10. Het restant kan worden gepresenteerd als voorlopig begrotingsresultaat.

Samenvattend:

		2025	2026	2027	2028	2029
	Saldo overschot	-826.137	-1.149.110	-797.312	-999.632	-1.315.952
1	GR RUD	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
2	Nieuwbouw Reinigingsdienst Westelijke Mijnstreek / afvalbegroting	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
3	Formatie KCC	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
4	Versterken weerbaarheid en continuïteit samenleving	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
5	Stelpost leges Omgevingsdienst SC MER				300.000	300.000
6	Stelpost toekomstige ontwikkelingen		100.000		100.000	100.000
7	Stelpost cao-ontwikkelingen			400.000	400.000	500.000
8	Afboeken taakstelling			220.542	199.003	156.448
9	Reserve gemeenschapshuizen	500.000	500.000			
10	Voorlopig begrotingsresultaat	-326.137	-549.110	-176.770	-629	-259.504

Tot slot: Bovenstaande berekeningen zijn gemaakt op basis van de Voorjaarsnota Rijk 2025. De gevolgen van de Voorjaarsnota worden vertaald in de meicirculaire 2025. De uitkomsten in de meicirculaire 2025 kunnen afwijken van voornoemde berekeningen. Mutaties uit de meicirculaire 2025 worden meegenomen in de 2^e bestuursrapportage 2025 of de 1^e begrotingswijziging 2026.

2. Samenvatting

De bestuursrapportage betreft de bijstelling van de jaarschijf 2025. Echter omdat een aantal voorstellen een meerjarig effect hebben, worden deze eveneens in deze bestuursrapportage meegenomen.

	2025	2026	2027	2028	2029
01. Bevolking en bestuur	128.100	475.000	475.000	475.000	475.000
02. Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-
03. Beheer openbare ruimte	712.000	189.000	231.880	189.760	133.640
04. Onderwijs	-	-	-	-	-
05. Cultuur en sport	-	50.000	50.000	50.000	50.000
06. Sociaal domein	-225.000	31.200	112.200	112.200	112.200
07. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	-	-	-	-	-
08. Omgevingsrecht	-	-	-	-	-
09. Economische zaken en grondexploitaties	284.300	14.000	13.800	13.600	13.400
10. Algemene dekkingsmiddelen	-1.569.712	-937.118	-400.000	-400.000	-400.000
Overhead	125.000	-	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	<i>-545.312</i>	<i>-177.918</i>	<i>482.880</i>	<i>440.560</i>	<i>384.240</i>
Mutaties onder de € 50.000	344.175	130.308	130.308	99.308	99.308
Totaal programma's	-201.137	-47.610	613.188	539.868	483.548

3. Bestuursrapportage per programma

3.1 Bevolking en Bestuur

Wat gaan we doen?

- **3.1.1 Bijdrage Servicecentrum-MER (SC MER)**

Het SC MER heeft begrotingswijziging 2025-1 opgesteld met een doorrekening voor de jaren 2026 tot en met 2028. Vertaling van de financiële gevolgen voor de gemeentelijke begroting zijn als volgt. Incidentele kosten voor 2025 bedragen € 455.700 en voor 2026 € 73.500. Deze kosten kunnen gedekt worden door te beschikken over de reserve SC MER - bedrijfsvoering. De structurele kosten bedragen voor 2025 € 128.100 en voor de jaren vanaf 2026 ongeveer € 475.000.

- **3.1.2 Regio Deal Midden-Limburg**

In de raadsvergadering van 3 juli 2024 is besloten een deel van het positieve rekeningsaldo over 2023 te bestemmen als reserve Regio Deal Midden-Limburg. Het betreft een bedrag van € 1.322.000. De regio Midden-Limburg (SML) heeft in het kader van de 5e tranche regio deals van het Rijk een bedrag van € 20.000.000 toegekend gekregen, onder de voorwaarde dat de provincie en regio een zelfde bedrag aan cofinanciering beschikbaar stellen. Deze cofinanciering is geregeld doordat de provincie Limburg € 10.000.000 heeft toegekend aan de regio en de 7 regiogemeenten garant staan voor nog eens € 10.000.000. Naar rato van inwonertal betekent dit voor Echt-Susteren een bedrag van € 1.322.000. Het totale investeringsvolume van de Regio Deal Midden-Limburg bedraagt daarmee € 40.000.000. Inmiddels is gestart met de voorbereiding van de uitvoering van de Regio Deal. Onderdeel daarvan is dat de regiogemeenten in 3 tranches het beschikbare gestelde bedrag aan cofinanciering moeten overmaken aan de provincie Limburg (via de gemeente Roermond), die de kassiersfunctie op zich heeft genomen. Het plan is dat er in 3 tranches programma's en projecten worden beschikt, zodat de in het Convenant Regio Deal Midden-Limburg beoogde doelen en resultaten kunnen worden bereikt. Momenteel zijn de tijdstippen en de omvang van de betalingen naar de provincie Limburg nog niet bekend. Voorgesteld wordt om € 1.322.000 op de begroting 2025 te plaatsen, met als dekkingsmiddel de reserve Regio Deal. Dat deel van het bedrag van € 1.322.000 dat niet in 2025 wordt besteed, wordt doorgeschoven naar 2026 en 2027.

- **3.1.3 Cao SC MER 2025-2026**

In de 1e begrotingswijziging 2025 van het SC MER zijn bedragen opgenomen voor de effecten van de cao-onderhandelingen 2025-2026. Voor de vier programma's van het SC MER samen moet een bedrag bijgeraamd worden van € 238.614 in 2025 en structureel vanaf 2026 een bedrag van € 561.257. Dekking van deze lasten wordt gevonden binnen de stelpost cao-ontwikkelingen, zodat dit budgettair neutraal verwerkt wordt.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
3.1.1 SC MER kosten bedrijfsvoering incidenteel	455.700	73.500			
3.1.1 SC MER kosten bedrijfsvoering structureel	128.100	475.000	475.000	475.000	475.000
3.1.1 Reserve SC MER Bedrijfsvoering incidenteel	-455.700	-73.500			
3.1.2 Regiodeal Midden Limburg	1.322.000				
3.1.2 Reserve regiodeal	-1.322.000				
3.1.3 SC MER BV cao 2025-2026	82.682	198.857	198.857	198.857	198.857
3.1.3 SC MER B en O cao 2025-2026	3.454	8.313	8.313	8.313	8.313

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
3.1.3 SC MER Sociaal domein cao 2025-2026	73.894	171.667	171.667	171.667	171.667
3.1.3 SC MER Omgevingsdienst cao 2025-2026	78.584	182.421	182.421	182.421	182.421
3.1.3 Stelpost cao-ontwikkelingen	-238.614	-561.258	-561.258	-561.258	-561.258
TOTAAL	128.100	475.000	475.000	475.000	475.000

3.2 Openbare orde en veiligheid

- 3.1.2 Versterken weerbaarheid en continuïteit samenleving

Er zijn steeds verder toenemende spanningen op het wereldtoneel. De samenleving moet zich voorbereiden op onverwachte situaties en weerbaarder worden. De gemeente moet zich beschermen tegen eventuele verstoringen en ontwrichtingen. Communicatie is cruciaal om de maatschappelijke weerbaarheid te verhogen. Daarin ligt een rol voor ons allemaal. Gemeenten spelen een cruciale rol in een weerbare samenleving. Als eerste overheid staat de gemeente dichtbij onze inwoner. Ook het borgen van continuïteit van de dienstverlening is hierbij van groot belang. Landelijk-, regionaal- en lokaal zijn er tal van ontwikkelingen om de weerbaarheid en continuïteit te versterken. Via deze bestuursrapportage (5.2.1) zijn bijvoorbeeld middelen gevraagd om de (crisis)communicatie met inwoners en ondernemers in de lucht te houden bij grootschalige stroomuitval door middel van een alternatief communicatienetwerk (portofoons). Gezien alle ontwikkelingen en de rol die de gemeente vervult, is het mogelijk dat een extra beroep op onze begroting wordt gedaan. Het is niet mogelijk om hier ultimo april 2025 concreet invulling aan te geven.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
3.2.2 Versterken weerbaarheid en continuïteit samenleving	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Totaal	-	-	-	-	-

3.3 Beheer openbare ruimte

Wat gaan we doen?

- **3.3.1 Revisie en optimalisatie toegangssysteem Centrum Echt**

Het centrum van Echt is in 2013 afgesloten middels Bollards (zakpalen). Deze Bollards kennen normaliter een levensduur van circa 8 jaar. De afgelopen 12 jaar heeft geen grootschalig onderhoud plaatsgevonden aan dit toegangssysteem waarmee deze de laatste tijd meerdere gebreken kennen en hiermee erg storingsgevoelig zijn. Daarnaast kent het centrum van Echt grootschalige ontwikkelingen die van invloed zijn op de verkeerscirculatie. In samenspraak met de omgeving en ondernemers is gekomen tot nieuw verkeerscirculatieplan waarbij de Bollards tevens worden geherpositioneerd. Dit verplaatsen wordt in één gang gecombineerd met het grootschalig onderhoud. De eenmalige kosten hiervan bedragen € 95.000.
- **3.3.2 Aanpassing infra Brachterzijde St. Joost**

Het wegprofiel van de parallelweg Brachterzijde in St.Joost is te smal. Bij het passeren van tegemoetkomend verkeer is het onoverkomelijk dat één van de voertuigen door de wegberm rijdt. Parkeren op de weg is ook niet mogelijk; alleen parkeren in de berm is mogelijk. Gaten in de berm en modder op de rijbaan zijn hiervan het gevolg en zorgt voor onveilige verkeerssituaties. Door het verbreden van de weg en het aanleggen van parkeerplaatsen kan dit probleem verholpen worden. Voorgesteld wordt een nieuw krediet ter waarde van € 150.000. Afschrijven wordt in 25 jaar en de rente bedraagt 2%. Afschrijving bedraagt € 6.000 per jaar en de rente is vanaf 2026 € 3.000 en daarna aflopend.
- **3.3.3 Vervanging rioolreinigingsmachine**

De rioolreinigingsmachine wordt voor allerlei klussen ingezet zoals het verhelpen van rioolverstoppingen- en storings en reinigingswerkzaamheden zoals lijngoten, fonteinen, grachten, graffiti-ervuiling enz. Ook is de rioolreinigingsmachine ingericht om calamiteiten zoals oliesporen op wegen te bestrijden. Deze incidenten komen met enige regelmaat voor. De huidige machine is 11 jaar oud en technisch afgeschreven. Het is daarom noodzakelijk om deze machine te vervangen door een soortgelijke machine om flexibel te kunnen optreden bij voorkomende werkzaamheden en calamiteiten. Ook uit oogpunt van betrouwbaarheid is het noodzakelijk om deze dienstverlening aan inwoners en externe partners blijvend te garanderen. De kosten voor aanschaf van een nieuwe rioolreinigingsmachine bedraagt € 55.000. Voorgesteld wordt om dit te dekken vanuit de voorziening riolering.
- **3.3.4 Verbeteren en renoveren laanstructuur Peijerstraat - Bosstraat Echt**

In 2007 is de Peijerstraat - Bosstraat in Echt heringericht. Destijds is deze straat - en in mindere mate het verlengde van de Zuiderpoort - voorzien van een boomstructuur bestaande uit 35 st. essen die in een technische groeiplaats met boomgranulaat zijn aangebracht. Helaas zien we 18 jaar later dat deze boomstructuur zich op geen enkele wijze verder heeft ontwikkeld en de bomen niet bijdragen aan de omgevingskwaliteit van deze straat in zijn totaliteit, en niet bijdraagt aan het afgeven van de noodzakelijke ecosysteemdiensten (ecologie / biodiversiteit en kroonvolume om hittestress tegen te gaan). De reden dat deze bomen zich niet hebben ontwikkeld ligt aan het feit dat boomkeuze, het type groeiplaats en de noodzakelijke ondergrondse ruimte onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Daarom wordt voorgesteld deze structuur in zijn geheel te vervangen door nieuwe bomen en de huidige ondergrondse groeiplaatsen te vervangen en uit te breiden zonder verlies aan parkeerplaatsen. De huidige inrichting blijft hierbij zo veel als mogelijk gehandhaafd. Aangezien deze investering de middelen uit de beheerbegroting ruimschoots overstijgen wordt een additionele bijdrage gevraagd van € 185.000 om deze werkzaamheden (voorbereiding en uitvoering) te bekostigen. Voornoemde doelstelling heeft een relatie met het bomenbeleid wat in maart 2024 door de raad is vastgesteld en de hierin opgenomen beleidsdoelen zoals onder andere het feit dat entree/gebiedsontsluitingswegen binnen bebouwde kom worden voorzien van een robuuste en omgevingsbepalende boomstructuur die bijdraagt aan de herkenbaarheid en vergroening van de gemeente. Gedeeltelijke dekking kan plaatsvinden uit de budgetten van de Bomennota voor € 10.000 en de Groenstructuur voor € 23.000.

- **3.3.5 Budgetverhoging boomonderhoud**

Het onderhoudscontract snoeien bomen is per 1 maart 2025 afgelopen en wordt opnieuw aanbesteed. De kosten van het boomonderhoud zijn - net zoals in andere marktsectoren - flink gestegen. Dat heeft te maken met de volgende zaken:

- Stijgende loonkosten;
- Gestegen kosten voor aanschaf en onderhoud van materiaal;
- Gestegen kosten voor brandstof;
- Indexeringen over de contractjaren.

De verwachting is dat de gemiddelde onderhoudskosten voor het boomonderhoud gemiddeld € 9 á € 10 per boom per jaar gaat bedragen. Op basis van onze huidige boomareaal van 26.000 stuks bomen en de noodzakelijke snoeifrequentie bedraagt dit ca. € 250.000 jaarlijks. De gereserveerde middelen in de beheerbegroting bedragen momenteel € 160.000 per jaar. Op basis hiervan betekent dit een tekort van € 90.000 jaarlijks per 2025. Voorgesteld wordt het budget structureel te verhogen vanaf 2025 met € 90.000 exclusief jaarlijkse indexatie.

- **3.3.6 Uitvoering bestrijding invasieve exoten**

In de raadsvergadering van 4 juli 2023 is de motie aangenomen om de Japanse duizendknoop te bestrijden. Naar aanleiding hiervan is een plan van aanpak exotenbeheersing opgesteld. In het plan is de toekomstige aanpak van een aantal invasieve (exotische) plantsoorten beschreven. De nadruk ligt op de aanpak van de Aziatische duizendknoop soorten, waarvan de Japanse duizendknoop deel uitmaakt. Op basis van het plan van aanpak zijn locaties bepaald waar bestrijding van de Aziatische duizendknoop plaatsvindt. De bestrijding wordt voor meerdere jaren georganiseerd, inclusief nazorg. Hiervoor zijn structurele middelen noodzakelijk in het beheerbudget. Voorgesteld wordt het budget structureel te verhogen in 2025 met € 120.000, 2026 € 90.000, 2027 € 90.000, 2028 € 86.000 en 2029 € 30.000.

- **3.3.7 Opstellen Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR)**

Het handboek openbare ruimte Echt-Susteren (HORES) is aan vervanging toe. Het betreffende handboek voorziet ontwikkelaars, adviesbureaus en derden aan inrichtingsvoorschriften en beschrijft specifiek verschillende aspecten van de openbare ruimte, waaronder verkeersveiligheid, groenbeheer, geo-taken, waterbeheer en verlichting. Het bevat praktische richtlijnen en aanbevelingen voor het ontwerp, onderhoud en beheer van de openbare ruimte. Het huidige handboek sluit onvoldoende aan bij de huidige doelstellingen zoals digitale toegankelijkheid, opvolging van keuzes, revisies etc. Daarom is het noodzakelijk om een nieuw digitaal handboek leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR) op te stellen wat € 30.000 bedraagt aan voorbereiding en implementatie.

- **3.3.8 Aanpassing Prior Gielenstraat**

De Prior Gielenstraat is door waterschade en erosie afgesloten voor weggebruikers. Parallel aan de Prior Gielenstraat loopt de Aasterbergerweg die fungeert als doorgaande hoofdweg. De huidige toestand van de weg is onveilig en de kosten van het herstel staan niet in verhouding met het gebruik door weggebruikers. De weg heeft zonder herstel geen functie meer en wordt, bij ongewijzigde omstandigheden, onttrokken uit de openbaarheid. De kosten om de weg rijp te maken voor ontrekking uit de openbaarheid bedragen € 75.000.

- **3.3.9 Pater Sangersbrug**

In 2025 zijn de plannen voor de nieuwbouw van de Pater Sangersbrug in de fase dat gestart kan worden met de realisatie. Om alle afspraken tussen de Vlaamse Waterweg NV en de gemeente Echt-Susteren vast te leggen zijn afspraken gemaakt over de ruil van gronden, de overname van een weggedeelte en de realisatie van voet- en fietspaden. Om dit te realiseren wordt voorgesteld in 2025 een gemeentelijke exploitatiebijdrage te doen van € 150.000. De door de Vlaamse Waterweg te realiseren verbinding in dit Smalste Stukje Nederland is immers een project van algemeen, openbaar en gezamenlijk belang, waarbij de Vlaamse Waterweg extra kosten moet maken omdat voldaan moet worden aan de wet- en regelgeving van 2 landen. Daarnaast wordt de verkeersveilig-

heid door het nieuwe ontwerp van de brug en de toegangsweg aanzienlijk verbeterd en wordt door het ontwerp ook een bijdrage geleverd aan een betere doorstroming van de Maas.

Naast deze exploitatiebijdrage moet een bedrag beschikbaar worden gesteld voor de realisatie van nieuwe parkeerplaatsen. Het huidige halfverharde parkeerterrein wordt overgedragen aan WML en parallel aan de ontsluitingsweg van Schansberg 5 en 7 worden, op gemeentelijke grond, nieuwe parkeerplaatsen gerealiseerd. De realisatiekosten daarvoor worden geraamd op € 43.000. Realisatie vindt plaats in 2027. Om de over te dragen delen (groen, wegen en een mussenhotel) in de toekomst te beheren wordt voorgesteld het budget onderhoud gebouwen vanaf 2028 structureel op te hogen met € 5.000.

- **3.3.10 Duurzaamheid: NIP 2.0**

De gemeente heeft een aanvraag ingediend voor de Specifieke Uitkering (Spuk) Lokale Aanpak Isolatie om 1.149 slecht geïsoleerde woningen met (energielabel D, E, F of G) te isoleren (ontzorgingsprogramma). Voor gemeente Echt-Susteren is destijds het maximaal beschikbaar budget aangevraagd en toegekend van € 1.677.837. Hiervan is in 2024 reeds € 29.550 uitgegeven zodat op 31 december 2024 nog resteert € 1.648.287. Daarnaast is in 2024 door het Rijk een tweede tranche opengesteld. Ook hiervoor is een bijdrage aangevraagd en toegekend van in totaal € 2.345.707. Het totale beschikbare budget is daarmee € 3.993.994. De verwachting is dat de eerste uitgaven voor deze tweede tranche pas in 2026 gaan plaatsvinden. Daarom wordt voorgesteld de uitgaven en inkomsten (€ 2.345.707) van de tweede tranche budgettair te ramen voor 2026.

- **3.3.11 Duurzaamheid PES subsidie**

In 2022 is subsidie aangevraagd in het kader van de regeling voor heropstart en professionalisering energiecoöperaties, de zogenaamde PES subsidie. Deze subsidie is gekoppeld aan het ontzorgingsprogramma voor onze inwoners in de verduurzaming en het levensloopbestendig maken van de woning. De subsidie is toegekend voor maximaal € 100.000. Voorwaarde hierbij is dat de gemeente eveneens minimaal hetzelfde bedrag bijdraagt als de provincie, de zogenaamde cofinanciering. Het ontvangen voorschot bedrag is in afwachting van besteding boekhoudkundig geparkeerd. Eind 2024 is het project van start gegaan met in totaal € 92.910 aan uitgaven. Hiervan is € 46.454 gedekt uit de ontvangen provinciale PES subsidie. Voor 2025 wordt de resterende € 107.090 in de begroting opgenomen als uitgaven. Hiervan wordt de helft gedekt uit de resterende provinciale bijdrage van € 53.545 en de overige € 53.545 komt uit een overheveling vanuit het budget duurzame energie. Het project moet eind 2025 zijn afgerond.

- **3.3.12 Subsidie Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie**

De gemeente heeft op basis van de regeling Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 een subsidie ontvangen van € 260.610 voor het project Susteren West. Dit project richt zich op het voorkomen van wateroverlast door middel van klimaatadaptatieve maatregelen, waarbij specifiek het afkoppelen van regenwater wordt gestimuleerd. Deze maatregelen zijn bedoeld om zowel wateroverlast als droogte tegen te gaan. Voorgesteld wordt de verkregen subsidie te gebruiken voor het krediet en dus zowel de uitgaven als de inkomsten van het project Susteren West te verhogen.

- **3.3.13 Energiearmoede**

Gemeenten ontvingen in 2022 en 2023 een SPUK-bijdrage voor de aanpak energiearmoede. Een deel van deze rijksbijdrage is destijds uitgegeven aan de groene bon. In 2025 wordt doorgepakkt met het gemeentebrede ontzorgingstraject (inclusief energiearmoede) op het gebied van duurzaamheid. Als onderdeel van het ontzorgingstraject worden, voor extra maatregelen in het kader van energiearmoede, aanvullende regelingen opgesteld. Voorgesteld wordt om de overgebleven gelden van € 598.775 voor 2025 in de begroting op te nemen met als dekking de ontvangen SPUK-bijdrage. Eind 2027 moeten de SPUK-bijdragen besteed zijn.

- **3.3.14 Programma Centrum Echt**

Vanaf 2019 is de gemeente bezig met de uitvoering van het Programma Centrum Echt. Uiteindelijk doel is een compact, toekomstbestendig centrum te realiseren, waar het prettig winkelen, werken, wonen en verblijven is. Veel maatregelen zijn al uitgevoerd, vooral infrastructurele werken en kwaliteitsverbeteringen van de openbare ruimte. Recent is ook een traject ingezet dat moet leiden tot een

betere positionering van het centrum. De ondernemers, vastgoedeigenaren en inwoners worden hierbij nauw betrokken. De uitvoering van het Programma Centrum Echt strekt zich uit over een langjarige periode en kent een sterke dynamiek. Dit heeft positieve kanten. Zo worden nieuwe kansen en ambities gezien en benut. Bijvoorbeeld de realisatie van de nieuwe bibliotheek. Maar er zijn ook negatieve kanten. De stijging van de kosten is de laatste jaren enorm geweest en ook zijn er vertragingen geweest als gevolg van langlopende juridische procedures. Deze werken kostenverhogend. Dit alles bijeen heeft geleid tot een tekort op de benodigde financiële middelen voor het Programma Centrum Echt. Concreet spitst zich dit toe op de maatregelen die nog moeten worden uitgevoerd op de Plats en nabij de Landricuskerk. De Plats is aan groot onderhoud toe en ook het gebied nabij de kerk heeft een kwaliteitsverbetering nodig. Daarbij gaat het vooral om klimaatadaptieve maatregelen, zoals de verbetering van de afwatering en infiltratie in het gebied en flinke vergroening. Het totale benodigde bedrag is € 1.000.000. De dekking van dit bedrag kan deels worden gevonden in de exploitatiebudgetten van riool die geegaliseerd worden middels de Voorziening Rioolering (€ 300.000). De overige € 700.000 worden gevraagd vanuit de Regio Deal Midden-Limburg. Samen met de gemeenten Roermond en Weert doet onze gemeente een aanvraag voor de realisatie van klimaatadaptieve maatregelen in de stedelijke centra. Besluitvorming hierover vindt echter pas plaats in de tweede helft van dit jaar. Er kan dus niet met zekerheid worden gesteld dat de gemeente de € 700.000 daadwerkelijk binnenhaalt. Daarom wordt als alternatieve dekking voor het bedrag van € 700.000 voorgesteld - indien nodig - een beroep te doen op de Reserve vermindering kapitaallasten.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
3.3.1 Onderhoud VRI	95.000				
3.3.2 Aanpassing infra Brachterzijde		3.000	2.880	2.760	2.640
3.3.2 Aanpassing infra Brachterzijde		6.000	6.000	6.000	6.000
3.3.3 Vervanging rioolreinigingsmachine	55.000				
3.3.3 Vervanging rioolreinigingsmachine	-55.000				
3.3.4 Verbeteren en renoveren laanstructuur Peijerstraat - Bosstraat Echt	185.000				
3.3.4 Verbeteren en renoveren laanstructuur Peijerstraat - Bosstraat Echt	-10.000				
3.3.4 Verbeteren en renoveren laanstructuur Peijerstraat - Bosstraat Echt	-23.000				
3.3.5 Boomonderhoud	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
3.3.6 Uitvoering bestrijding invasieve exoten	120.000	90.000	90.000	86.000	30.000
3.3.7 Opstellen Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR)	30.000				
3.3.8 Aanpassing Prior Gienstraat	75.000				
3.3.9 Pater Sangersbrug / exploitatiebijdrage	150.000				
3.3.9 Pater Sangersbrug / realisatiekosten parkeerplaatsen			43.000		

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
3.3.9 Pater Sangersbrug / beheerskosten mussenhotel				5.000	5.000
3.3.10 Bijstellen budgetten SPUK Lokale aanpak isolatie		2.345.707			
3.3.10 Bijstellen bijdrage SPUK lokale aanpak isolatie		-2.345.707			
3.3.11 uitgaven PES subsidie	107.090				
3.3.11 uitgaven PES subsidie overheveling budget duurzame energie	-53.545				
3.3.11 Provinciale bijdrage PES Subsidie	-53.545				
3.3.12 Subsidie Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	260.610				
3.3.12 Subsidie Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	-260.610				
3.3.13 Middelen aanpak energiearmoede (uitg.)	598.775				
3.3.13 Middelen aanpak energiearmoede (ink.)	-598.775				
3.3.14 Programma onderhoud Centrum Echt - Riolen onderhoud	300.000				
3.3.14 Programma onderhoud Centrum Echt - onderhoud	700.000				
3.3.14 Programma onderhoud Centrum Echt - Voorziening riolering	-300.000				
3.3.14 Reserve vermindering kapitaalslasten	-700.000				
Totaal	712.000	189.000	231.880	189.760	133.640

Investerings

Investerings	2025	2026	2027	2028	2029
3.3.2 Aanpassing infra Brachterzijde St. Joost	150.000				
Totaal	150.000	-	-	-	-

3.4 Onderwijs

Geen mutaties.

3.5 Cultuur en Sport

Wat gaan we doen?

- 3.5.1 Beheer en exploitatie gemeentelijke binnensportaccommodatie**
 Stichting Menswel Sport huurt, beheert en exploiteert de gemeentelijke binnensportaccommodaties. De afspraken hierover zijn vastgelegd in de huur- en exploitatieovereenkomst. Hierin zijn jaarlijkse indexeringsafspraken opgenomen die van toepassing zijn op de exploitatiebijdrage. Voor 2025 leidt dit tot een verhoging van 7,16%, vooral door de sterk gestegen loonindex als gevolg van landelijke cao-afspraken. De indexeringsystematiek in de overeenkomst is bedoeld om de financiële stabiliteit van de stichting te waarborgen, zodat de exploitatie van de binnensportaccommodaties gewaarborgd blijft. Door de hoge indexaties van de afgelopen jaren is het huidige budget niet langer toereikend. Voorgesteld wordt om het budget in 2025 met (afgerond) € 40.000 te verhogen en deze verhoging structureel door te zetten, met een (voorlopige) indexatie van 4,8% in 2026 en 2% vanaf 2027 structureel. Dekking komt uit de stelposten toekomstige ontwikkelingen en stelpost cao. Om administratieve redenen wordt het bestaande budget van de exploitatievergoeding (€ 1.007.294) meerjarig neutraal overgeheveld naar een ander deelproject.
- 3.5.2 Investeringsubsidies sociaal-culturele en sportaccommodaties**
 Jaarlijks is in de reguliere begroting een bedrag van € 12.500 opgenomen voor het verlenen van investeringsubsidies ten behoeve van sociaal-culturele en sportaccommodaties. Het subsidieplafond is vastgesteld op € 62.500. Jaarlijks wordt beoordeeld in hoeverre er extra budget nodig is voor het verlenen van investeringsubsidies. Dit extra bedrag wordt volgens de nota reserves en voorzieningen onttrokken aan de reserve investeringsubsidies. Bij eventuele onderbesteding wordt het restant teruggestort in de reserve.

Voor 2025 wordt voorgesteld een onttrekking uit de reserve te doen. In plaats van elk jaar via de bestuursrapportages extra budget te onttrekken uit de reserve, wordt voorgesteld om het budget vanaf 2026 structureel te verhogen met € 50.000 naar het volledige subsidieplafond van € 62.500. Dit biedt de mogelijkheid om sneller zekerheid te bieden aan verenigingen, zodat zij eerder kunnen starten met hun investeringsplannen.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
3.5.1 Binnensport accommodaties indexering exploitatiebijdrage	40.000	93.000	117.000	140.000	165.000
3.5.1 Binnensport accommodaties BTW labeling	-1.007.294	-1.007.294	-1.007.294	-1.007.294	-1.007.294
3.5.1 Binnensport accommodaties BTW labeling	1.007.294	1.007.294	1.007.294	1.007.294	1.007.294
3.5.1 Stelpost toekomstige verplichtingen en stelpost cao ontwikkelingen	-40.000	-93.000	-117.000	-140.000	-165.000
3.5.2 Verhoging budget investeringsubsidie	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
3.5.2 Onttrekking reserve investeringsubsidie welzijn	-50.000				
Totaal	-	50.000	50.000	50.000	50.000

3.6 Sociaal domein

Wat gaan we doen?

- **3.6.1 Vervanging afgekeurde speeltoestellen**

Tijdens de jaarlijkse keuring van de gemeentelijke speeltoestellen in 2024 zijn verschillende gemeentelijke speeltoestellen wegens veiligheidsredenen afgekeurd. De uitgevoerde keuringen zijn verplicht vanuit het Warenwetbesluit attracties en speeltoestellen (Was). Conform wet- en regelgeving zijn de afgekeurde speeltoestellen verwijderd. Om het aanbod aan speeltoestellen in de gemeente op peil te houden moeten de verwijderde speeltoestellen vervangen worden. De kosten om de afgekeurde en verwijderde speeltoestellen te vervangen met gelijkwaardige toestellen zijn geraamd op € 75.000. Voorgesteld wordt om € 75.000 ter beschikking te stellen voor het plaatsen van gelijkwaardige speeltoestellen.

- **3.6.2 Stelpost GGD**

De continuïteit en kwaliteit van de wettelijke taken staan structureel onder druk, waardoor deze niet naar behoren uitgevoerd kunnen worden. Het budget voor GGD Limburg-Noord was de afgelopen jaren niet meegegroeid met de uitbreiding en intensivering van de wettelijke taken, waardoor achterstanden zijn ontstaan. Jaarlijks is er € 4,5 miljoen meer nodig dan het huidige budget, blijkt uit een interne analyse en vergelijking met andere GGD'en. Samen met de gemeenten is in 2024 gestart met een versterkingstraject: 'Toekomstbestendige GGD'. In de gemeentelijke begroting 2025 en volgende jaren is een stelpost ad € 300.000 opgenomen voor kosten in verband met uitbreiding personeel bij de veiligheidsregio Limburg-Noord, onderdeel GGD. Bij het opnemen van de stelpost in 2024 was nog niet bekend welk bedrag voor rekening van onze gemeente zou komen. De extra kosten 2025 zijn binnen de begroting van de GGD gedekt door inzet van reserves. Volgens de laatste berekeningen betreft het een bedrag van € 184.000 voor het jaar 2026 en € 265.000 vanaf 2027. Deze bedragen worden van de stelpost afgeboekt en toegevoegd aan het budget voor de GGD. Het restant van de stelpost kan vrijvallen ten gunste van het saldo van deze bestuursrapportage.

- **3.6.3 Normbedrag 2025 Gemeentelijke Opvang Oekraïne**

Vanaf maart 2022 zijn gemeente en overheid druk bezig met de opvang van Oekraïense vluchtelingen. De gemeente Echt-Susteren heeft voor de opvang vijf locaties ingezet. In totaal zijn 170 opvangplekken beschikbaar voor de opvang. De verwachting is dat ook in 2025 gedurende het hele jaar nog gebruik wordt gemaakt van deze opvangplekken. Net als voorgaande jaren is het voor de gemeente mogelijk om een voorschot aan te vragen voor kosten die gemoed zijn met de opvang van de vluchtelingen. Dit voorschot is een vast bedrag van € 44 per beschikbare opvangplek per dag (normbedrag 2025). De gemeente heeft een voorschot aangevraagd voor heel 2025. Het totale aangevraagde voorschot bedraagt € 2.730.200. Voorgesteld wordt om dit bedrag neutraal in de begroting op te nemen. Hierbij wordt een bedrag van € 2.463.350 als uitgaven opgenomen als dekking voor de huur van de opvanglocaties. Een bedrag van € 100.000 wordt opgenomen als dekking voor de uitvoeringskosten van het Servicecentrum MER en een bedrag van € 141.350 wordt opgenomen als dekking voor alle overige kosten die samen gaan met de uitvoering van deze taak. Daarnaast wordt voorgesteld een bedrag van € 40.500 op te nemen voor coördinatiekosten/kosten projectleiding.

De kosten voor het uitgekeerde leefgeld worden vergoed op basis van de werkelijke uitgaven. Deze worden dus niet vanuit het normbedrag bekostigd. Wel kan er een voorschot Leefgeld aangevraagd worden. Op basis van de uitgaven Leefgeld 2024 is er voor 2025 een bedrag van € 110.000 voorschot aangevraagd. Voorgesteld wordt in 2025 een bedrag van € 110.000 op te nemen als inkomsten en uitgaven.

In 2025 wordt tot slot ook een voorschot aangevraagd voor de uitvoeringskosten POO (particuliere opvang). Het voorschot bedraagt € 48 per maand per geregistreerde vluchteling in de POO. Voor 2025 wordt uitgegaan van 26 vluchtelingen per maand. Het voorschotbedrag bedraagt daarmee (afgerond) € 15.000.

- **3.6.4 Rijksbijdrage Wet Inburgering en onderwijsroute**

Rijksbijdrage Wet Inburgering (WI2021)

Voor de uitvoering van de Wet Inburgering 2021 (WI2021) is van het Rijk voor 2025 een specifieke uitkering (SPUK) ontvangen van € 656.709. Vanuit 2024 is bovendien nog € 315.067 beschikbaar van de SPUK 2024 en te besteden in 2025 vanuit de vooruit ontvangen tussenrekening. Beiden uitkeringen zijn nog niet in de gemeentelijke begroting opgenomen. Voorgesteld wordt het totaalbedrag van € 971.776 budgettair neutraal in de begroting op te nemen.

Rijksbijdrage Onderwijsroute

Voor de uitvoering van de onderwijsroute is van het Rijk ook een SPUK ontvangen voor 2025 van € 27.245. Vanuit 2024 is bovendien nog € 31.618 beschikbaar van de SPUK 2024 en te besteden in 2025 vanuit de vooruit ontvangen tussenrekening. Beiden uitkeringen zijn nog niet in de gemeentelijke begroting opgenomen. Voorgesteld wordt het totaalbedrag van € 58.863 budgettair neutraal in de begroting op te nemen.

- **3.6.5 Werkplan 2025**

Stichting Menswel is partner van de gemeente als het gaat om het welzijnswerk. Jaarlijks geeft Stichting Menswel uitvoering aan het Werkplan. Als gevolg van de hoge indexaties de afgelopen jaren zijn de huidige budgetten niet langer toereikend. Voorgesteld wordt de diverse budgetten die betrekking hebben op de uitvoering van het welzijnswerk bij te stellen met (afgerond) € 110.000 in 2025 en dit ook voor de komende jaren bij te stellen steeds rekening houdend met 4% indexatie. De bijstelling loopt op tot (afgerond) € 320.000 in 2029.

Dekking van de bijstelling kan worden gevonden binnen het programma, doordat de gemeentelijke uitvoering (Servicecentrum MER) op een aantal taken in gaat zetten op structurele inzet in plaats van (duurdere) inhuur. Betreffende budgetten kunnen daarom worden afgeraamd.

- **3.6.6 Herverdeling maatwerkbudgetten sociaal domein**

Binnen de (maatwerk)voorzieningen Sociaal Domein is de impact van de hoge indexatie op de tarieven enerzijds en de zwaardere problematiek op onderdelen (WMO, participatie/re-integratie) anderzijds zichtbaar in de toenemende kosten. Op basis van de realisatiecijfers 2024 is een prognose gemaakt op het totaal van de (maatwerk)voorzieningen. Op basis van deze prognose is een herverdeling gemaakt van de begrote bedragen voor 2025 en meerjarig. De tekorten (2025: € 755.300, 2026: € 869.353, 2027: € 720.757, 2028: € 608.357, 2029: € 633.983) worden deels opgevangen binnen de beschikbare budgetten en via dekking vanuit het regionaal budget Beschermd Wonen (versterken van de sociale basis) en het budget Sociaal Domein Algemeen. Het regionaal budget Beschermd Wonen vloeit voort uit het saldo van de regionale begroting Beschermd Wonen en is (onder andere) bedoeld om de kostenstijging binnen het maatwerk Wmo op te vangen. In 2025 en 2026 wordt voorgesteld een onttrekking te doen aan de reserve Wmo van € 255.300 en € 319.353. De grootste tekorten en overschotten worden hieronder benoemd.

Inkoop trajecten / participatie

Participatietrajecten worden als gevolg van een zwaarder wordende doelgroep meer en intensiever ingezet. Daarnaast worden de trajecten duurder als gevolg van de toegepaste indexatie. In 2025 wordt voorgesteld het budget bij te ramen met € 40.000 en vanaf 2026 en verder met € 189.813.

Individuele studietoelage

Studenten met een medische beperking kunnen vaak niet bijverdienen naast hun studie. Deze studenten kunnen mogelijk een studietoelage krijgen. Ze ontvangen wel studiefinanciering of een basisoelage als tegemoetkoming voor scholieren. Daarnaast hebben ze geen recht op een Wajonguitkering. Gebleken is dat de uitgaven de afgelopen 2 jaar hoger zijn geworden (waarbij deze wel afhankelijk zijn van het aantal studenten dat zich meldt). Voorgesteld wordt het budget voor 2025 en meerjarig bij te ramen met een bedrag van € 6.000.

Algemeen Maatschappelijk Werk

Rekening houdend met een verwachte indexatie van de loonkosten door cao-verhoging wordt voorgesteld voor 2026 het budget met 6,75% te indexeren en voor 2027 en volgende jaren het

budget met 4% te indexeren. Dit betekent een verhoging van het budget met € 37.453 in 2026 oplopend tot € 111.412 in 2029.

Wmo

Met name in de materiele maatwerkvoorzieningen was in 2024 sprake van een forse stijging als gevolg van een aantal dure woningaanpassingen. Ook de kosten voor huishoudelijke hulp zijn in 2024 opnieuw toegenomen door indexeringen en toegenomen aantallen. Voorgesteld wordt deze budgetten bij te ramen vanuit een herverdeling van het totale Wmo budget.

Kinderopvang sociaal medische indicatie

De kosten voor de kinderopvang voor mensen met een sociaal medische indicatie zijn in 2024 gedaald. Voorgesteld wordt dit budget structureel af te ramen met € 37.627.

- **3.6.7 Handhaving**

Handhaving is elke (re)actie van de gemeente die erop gericht is de naleving van de geldende wet- en regelgeving te bevorderen en te bewerkstelligen. Zo nodig ook door het opleggen van sancties. Het gaat om het beïnvloeden van het gedrag van inwoners voor wie de betreffende regels gelden met als doel: naleving. Door de drie MER gemeenten is een nalevings- en handhavingsbeleidsplan 2025-2029 opgesteld. Hierop zal een plan van aanpak volgen voor het uitvoeringsbeleid, dat in 2025 van start moet gaan.

Vooruitlopend op het nog vast te stellen nalevings- en handhavingsbeleidsplan 2025-2029 en uitvoeringsbeleid wordt voorgesteld een bedrag van € 50.000 per jaar voor de duur van 3 jaar beschikbaar te stellen in de vorm van een pilot voor de uitbreiding van de capaciteit voor de uitvoering van handhaving. Voorgesteld wordt dit jaarlijkse bedrag in 2025, 2026 en 2027 te onttrekken uit de Reserve inkomensvoorzieningen, re-integratie en sociale werkvoorzieningen.

- **3.6.8 Werkgeversservicepunt (WSP)**

Het WerkgeversServicePunt (WSP) Midden-Limburg is een netwerkstructuur waarin de 8 regiogemeenten, ontwikkelbedrijven Westrom en Risse/Werk.Kom en UWV samenwerken rondom het gecoördineerd en laagdrempelig aanbieden van werkgeversdienstverlening. De financiering van het WSP is geborgd via financiering van de 8 individuele gemeenten en middelen van Arbeidsmarktregio Midden-Limburg. Hierbij gaat het om de uitvoering van dienstverlening en van projecten. Afgelopen jaren is het WSP in personele bezetting uitgebreid om de dienstverlening voldoende te waarborgen. Hiervoor is een extra bijdrage voor 2025 nodig van € 65.000 door de gemeente Echt-Susteren. De gemeente Roermond heeft tot op heden deze extra kosten gedragen.

Deze extra kosten zijn noodzakelijk voor het kunnen blijven inzetten van jobhuntrajecten specifiek voor Statushouders en Jongeren. Met betrekking tot de kosten van statushouders ad. € 35.000 wordt voorgesteld deze over te hevelen vanuit het budget Inburgering. Met betrekking tot de kosten van jongeren wordt voorgesteld € 30.000 voor 2025 te onttrekken uit de reserve inkomensvoorzieningen, re-integratie en sociale werkvoorzieningen. In het eerste half jaar van 2025 lopen gesprekken hoe de inzet van het WSP en de hieraan verbonden bijdrage vanaf 2026 worden vormgegeven.

- **3.6.9 Ontmoetingswinkel Leger des Heils**

In 2024 heeft het Leger des Heils ten behoeve van het opzetten van een ontmoetingswinkel in Echt een incidentele subsidie ontvangen. De ontmoetingswinkel is een succes. Vele vrijwilligers en inwoners zijn wekelijks aanwezig in de ontmoetingswinkel. De winkel is een ontmoetingsplek voor veelal eenzame mensen (jong en oud) die bij het reguliere aanbod in de sociale basis geen aansluiting vinden. Inmiddels is de ontmoetingswinkel al meerdere dagdelen geopend en vraagt het Leger des Heils of de gemeente structureel een bijdrage wil geven. De landelijke organisatie van het Leger des Heils stelt zelf hiervoor ook budget beschikbaar en ze schrijven allerlei fondsen aan voor extra financiering. Voorgesteld wordt een bedrag van € 15.100 incidenteel voor opstartkosten en € 15.000 voor structurele subsidie in 2025 beschikbaar te stellen. Voor 2026 en volgende jaren wordt voorgesteld een bedrag van € 15.000 beschikbaar te stellen. In 2025 en 2026 worden de kosten gedekt

vanuit het budget specifieke uitkering GALA, onderdeel versterken sociale basis. Vanaf 2027 is structureel dekking binnen het lokale budget voor het versterken van de sociale basis.

- **3.6.10 Gemeentelijke bijdrage Westrom**

Op 20 november 2024 is door het algemeen bestuur van GR Westrom het definitieve besluit genomen om de uitvoeringsorganisatie van Westrom per 1 januari 2025 over te dragen aan de gemeente Roermond. Naar aanleiding van het onderhandelingsresultaat en de financiële positie van Westrom is alles eraan gedaan om de gemeentelijke bijdrage zo veel mogelijk te reduceren. Als gevolg van diverse ontwikkelingen die van invloed zijn op de begroting van Westrom (onder andere loonkostenstijgingen) is dit niet volledig gelukt, waardoor voor de jaren 2025 t/m 2028 een (geringe) gemeentelijke bijdrage nodig is. Voor de gemeente Echt-Susteren gaat het om de volgende bedragen: € 152.197 (2025), € 144.418 (2026), € 125.490 (2027), € 35.275 (2028). Na 2028 vervalt de gemeentelijke bijdrage.

Voorgesteld wordt om de gemeentelijke bijdrage voor 2025 tot en met 2028 te dekken vanuit de reserve inkomensvoorzieningen, re-integratie en sociale werkvoorziening. In deze reserve is voldoende dekking aanwezig. De oorspronkelijk geraamde gemeentelijke bijdrage kan dan worden ingezet voor de ontwikkeling van het lokale Mensontwikkelbedrijf.

- **3.6.11 Pilot samenwerking niet-gemeentelijke verwijzers**

Ongeveer de helft van de gemeentelijke kosten van geïndiceerde jeugdhulp komt voort uit verwijzingen via niet-gemeentelijke verwijzers (denk hierbij aan huisartsen, gecertificeerde instellingen, medisch specialisten en rechters). De gemeente wil beter samenwerken met deze niet-gemeentelijke verwijzers. Door de inzet van een gedragsdeskundige vanuit de gemeente is het de bedoeling om de samenwerking met niet-gemeentelijke verwijzers te versterken, nog beter passende indicaties tot stand te brengen en grip te krijgen op de uitgaven via deze verwijzingsroutes. De inzet van deze gedragsdeskundige is aanvullend op de inzet van de POH-J. Daar waar de POH-J aan de voorkant zit (en afstemming zoekt met huisarts voordat een verwijzing tot stand is gekomen), kijkt de gedragsdeskundige mee met verwijzingen die reeds zijn afgegeven. De doorontwikkeling van POH-J en deze pilot lopen dus parallel en mogelijk wordt in de toekomst voor een andere positionering van de taken van de gedragsdeskundige gekozen. Hij kijkt echter ook naar andere niet-gemeentelijke verwijzingsroutes, zoals de gecertificeerde instellingen.

Deze pilot laat al inhoudelijk en financieel positieve resultaten zien sinds de start begin 2024. De samenwerking met (een aantal) aanbieders is verbeterd en er zijn meerdere toewijzingen, op basis van overleg, naar een reëlere omvang bijgesteld.

Er zijn middelen nodig om deze pilot van de tweede helft 2025 tot eind 2026 te verlengen. Het betreft een bedrag van € 70.000 voor de tweede helft 2025 en een bedrag van € 140.000 voor 2026. Hiermee kan een gedragsdeskundige (of een vergelijkbare professional) tot en met 2026 de pilot continueren, waarbij het gesprek gevoerd wordt over mogelijke regionale samenwerking. Tegelijkertijd wordt bezien of en hoe deze functie structureel te positioneren is. Wanneer structurele positionering mogelijk en wenselijk is, dan wordt dit meegenomen in de kadernota 2027.

Op basis van het landelijke advies van de Deskundigencommissie Van Ark over de Hervormingsagenda Jeugd verwachten gemeenten extra middelen om te investeren in lokale teams en vrij-toegankelijke voorzieningen voor jeugd. Hiermee kunnen de kosten (deels) worden gedekt.

- **3.6.12 Versterken basisformatie Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)**

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) voert namens gemeenten in Midden-Limburg taken uit op het gebied van ondersteuning aan gezinnen en jeugdigen. Het CJG heeft een breed takenpakket waarvoor zij jaarlijks subsidie ontvangt. Het CJG heeft een preventieve consultatiefunctie, biedt zelf ambulante hulpverlening, maar verwijst ook namens de gemeente door naar specialistische jeugdzorg en het gedwongen kader. Het doel is zoveel mogelijk jeugdigen laagdrempelig en vrij toegankelijk te helpen, zonder doorverwijzing naar specialistische zorg. Waar dit laatste wel nodig is, trekt het CJG samen met het gezin en andere professionals op en schaaft ook tijdig weer af. Bij de decentralisatie in 2015 zijn regionale afspraken gemaakt over de basisformatie van elk lokaal CJG

team. Deze formatieberekening per gemeente is nooit herzien, hoewel de maatschappelijke ontwikkelingen sindsdien wel de noodzaak tot meer en andere (vrij-toegankelijke) ondersteuning hebben laten zien. Ook wordt steeds meer van de lokale teams verwacht. De vraag naar ondersteuning neemt toe. Ook neemt het aantal veiligheidsvraagstukken toe, welke veel vragen van de medewerkers van het CJG.

Het CJG beweegt mee met maatschappelijke ontwikkelingen. Er wordt gewerkt aan een regionaal 'plus-team' om beter om te kunnen gaan met de toenemende veiligheidsvraagstukken. Echt-Susteren heeft hiervoor reeds een incidentele subsidie verstrekt voor de jaren 2025 en 2026 (waarover de gemeenteraad is geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief (D-237778)). Gelet op de toekomstige ontwikkelingen en verwachtingen vanuit o.a. de Hervormingsagenda Jeugd en het advies van de Deskundigencommissie Van Ark, is het echter noodzakelijk om de basisformatie structureel in balans te brengen met het aantal hulpvragen. Hiermee worden gezinnen tijdig geholpen, wachttijden voorkomen en vinden minder doorverwijzingen plaats naar specialistische hulp. Naast betere hulpverlening aan gezinnen remt dit ook de stijgende kosten voor geïndiceerde jeugdzorg. Voor Echt-Susteren wordt een structurele uitbreiding van de basisformatie gevraagd van 5,44 fte, waarbij in 2025 en 2026 rekening wordt gehouden met de reeds verstrekte incidentele subsidie. Dit betekent een verhoging van het budget voor de basisformatie van het CJG in 2025 van € 45.100, in 2026 € 431.000 en vanaf 2027 structureel een verhoging van € 682.000. Op basis van het landelijke advies van de Deskundigencommissie Van Ark over de Hervormingsagenda Jeugd verwachten gemeenten extra middelen om te investeren in lokale teams en vrij-toegankelijke voorzieningen voor jeugd. Hiermee kunnen de kosten (deels) worden gedekt. Het is echter nog onduidelijk hoeveel extra middelen aan het gemeentefonds worden toegevoegd.

- **3.6.13 Sociaal Boekhouder**

De pilot sociaal boekhouder loopt na twee jaar in september 2025 af. De pilot is succesvol bevonden en de meerwaarde van de functie heeft zich bewezen. De inwoner weet de sociaal boekhouder te vinden. De sociaal boekhouder biedt inzicht en overzicht in de bestaande regelingen en vult een leegte in de aanwezige dienstverlening van de gemeente. Voorgesteld wordt de pilot te verlengen tot 31 december 2026. De kosten bedragen voor 2025 € 38.000 (periode september tot en met december) en voor 2026 € 90.000. De kosten kunnen worden gedekt uit de reserve inkomensvoorzieningen, re-integratie en sociale werkvoorzieningen.

- **3.6.14 Jongerenwerk in primair en voortgezet onderwijs**

Jeugdigen kampen op jonge leeftijd met sociale en emotionele uitdagingen. Het percentage van jongeren in jeugdhulpverlening stijgt zowel landelijk, regionaal als ook lokaal. Het is noodzakelijk dat jongerenwerkers laagdrempelig beschikbaar zijn waar jeugdigen met vragen terecht kunnen en door wie ook vroegtijdig gesignaleerd wordt als er (zorgwekkende) ontwikkelingen zijn. Een jongerenwerker in de leeromgeving biedt vrij-toegankelijke ondersteuning aan de jeugdige dichtbij zijn of haar leefomgeving. Een jongerenwerker is een vertrouwd contactpersoon voor jeugdigen en helpt hen bij het omgaan met sociale en emotionele uitdagingen, leert hen om te gaan met conflicten, maakt jeugdigen weerbaarder en zorgt voor ouderbetrokkenheid.

In Echt-Susteren zijn al meerdere jaren jongerenwerkers actief van Menswel en XL Group. Sinds enkele jaren vindt extra inzet plaats waarbij jongerenwerkers actief zijn binnen het primair en voortgezet onderwijs. De jongerenwerker is fysiek op school beschikbaar voor jeugdigen en docenten. Niet alleen kunnen jeugdigen bij hem of haar terecht met vragen, maar er worden ook handvaten gegeven aan docenten om met vraagstukken om te gaan en de jongerenwerker geeft gastlessen. Voor jeugdigen in de leeftijd van het voortgezet onderwijs is tevens een Jongeren Informatiepunt (JIP) ingericht om hen beter voor te bereiden op de overgang naar volwassenheid en een vervolgopleiding.

Deze extra inzet is afgelopen jaren incidenteel gefinancierd op basis van tijdelijke middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. Voor 2025 is het budget voor deze opdracht nog verdeeld over verschillende budgetten in de begroting. Voorgesteld wordt het budget neutraal te herverdelen over de verschillende onderdelen. Gelet op de meerwaarde die deze inzet heeft voor jeugdigen,

ouders en docenten, is het voorstel om structurele financiering vrij te maken voor de inzet van jongerenwerkers in het primair en voortgezet onderwijs. Het betreft een jaarlijks bedrag van € 170.000. Hiermee worden meer jeugdigen laagdrempelig geholpen en kan escalatie van problematiek (welke ook stijgende jeugdzorg kosten in de hand werkt) voorkomen worden. De inzet van jongerenwerkers sluit hiermee aan bij de doelstellingen van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd en het advies van de deskundigencommissie hieromtrent om komende jaren meer te investeren in de lokale teams en sociale basis van elke gemeente. Dekking kan worden gevonden binnen het programma Sociaal Domein.

- **3.6.15 Minimabeleid**

De afgelopen jaren wordt steeds vaker een beroep gedaan op de financiële ondersteuning van de gemeentelijke minimaregelingen. De inwoners die in aanmerking komen voor deze regelingen weten de weg naar de gemeente steeds beter te vinden. Ook de inzet van onder andere de sociaal boekhouder om het gebruik van regelingen te stimuleren en flinke indexaties van uitvoeringskosten, betekenen een stijging in de kosten van het minimabeleid. Met de onderbesteding van incidentele middelen zijn deze tekorten de afgelopen jaren opgevangen. Voorgesteld wordt het budget voor 2025 te herverdelen op basis van de werkelijke kosten in 2024. Door een incidentele bijraming in de 2e bestuursrapportage 2024 op het minimabeleid voor 2025 vanuit de BUIG, is voldoende dekking aanwezig. Voorgesteld wordt voor 2026 en verder het tekort van in totaal € 147.200 structureel bij te ramen. Tekorten en overschotten worden hieronder benoemd.

Bijzondere bijstand

Bij bijzondere uitkeringen zijn de aantallen en hoogte van de aanvragen zeer afhankelijk van maatschappelijke ontwikkelingen. De afgelopen jaren heeft de inwoner het steeds moeilijker om geld aan het einde van de maand over te houden, laat staan te sparen voor onverwachte uitgaven. Voorgesteld wordt dit budget met € 82.749 bij te ramen voor 2026 en volgende jaren.

Uitvoeringskosten schuldhulpverlening

Binnen het minimabeleid vallen ook de kosten voor schuldhulpverlening. Dit betreft een wettelijke taak van de gemeente. Het Rijk voerde de afgelopen jaren verschillende wijzigingen in om de toegankelijkheid van de schuldhulpverlening voor de inwoner te verbeteren. Met als gevolg dat de kosten specifiek voor schuldhulpverlening in de afgelopen twee jaar bijna verdubbeld zijn. Voorgesteld wordt dit budget vanaf 2026 en verder structureel bij te ramen met € 54.000. Deze bijraming houdt alleen rekening met de reeds stijgende kosten. Daarnaast wordt in 2026 het schuldhulpverleningsbeleid vernieuwd, waarbij een eventuele intensivering van de dienstverlening wenselijk blijkt. Hierbij kan voorgesteld worden om op basis van het beleid, extra middelen toe te kennen aan de schuldhulpverlening.

Alle kinderen doen mee

De kosten op het budget voor alle kinderen doen mee zijn de afgelopen jaren gestegen. De kosten zijn gestegen door hogere uitgaven aan het Jeugdfonds Sport en Cultuur Limburg, Stichting Leergeld, Stichting Kledingbank, de deelname aan het SUN-project en het Volwassenenfonds. Voorgesteld wordt dit budget vanaf 2026 en verder structureel bij te ramen met € 54.451.

Op diverse andere posten zijn budgetten binnen het minimabeleid (PPP - € 9.000, maatschappelijke actief bonus - € 9.000, categoriale bijzondere bijstand premie - € 25.000, bijzondere bijstand BBZ lening - € 1.000) ook bijgesteld naar de werkelijke kosten 2024 waarbij een totale besparing is van € 44.000.

- **3.6.16 Bijdrage SC MER Sociaal Domein**

Het beschikbare budget voor de bijdrage aan het Servicecentrum MER Sociaal Domein is in de begroting verspreid over verschillende posten in verband met de opsplitsing tussen basis dienstverlening en aanvullende dienstverlening op basis van projecten. Voor de overzichtelijkheid en de efficiëntie wordt voorgesteld alle budgetten samen te voegen in 1 budget (bijdrage MER).

- **3.6.17 Herverdeling jeugdzorg budgetten**

Voor de jeugdhulpbudgetten zijn de realisatiecijfers 2024 als uitgangspunt gebruikt voor de prognose 2025. Hierbij is rekening gehouden met diverse meerjarige indexaties van tarieven en cao-lonen. Als gevolg van deze bijstelling naar realisatiecijfers en indexaties wordt voor 2025 tot en met 2029 een tekort verwacht (2025: € 719.777, 2026: € 3.402.564, 2027: € 3.234.177, 2028: € 3.689.651, 2029: € 4.054.306).

Indexatie loonkosten CJG

Bij paragraaf 3.6.12 wordt structurele uitbreiding van de basisformatie van het CJG voorgesteld, alsmede structurele financiering van de POH-J. Daarnaast voert het CJG reeds taken uit in het kader van CenteringZorg (binnen de ketenaanpak Kansrijke Start), waarbij zij de co-begeleiding uitvoeren van groepsbijeenkomsten in samenwerking met de verloskundigenpraktijk. Bij de jaarlijkse subsidieaanvraag zal het CJG vanaf 2026, naast hun reguliere basisformatie, rekening houden met de inzet van POH-J en CenteringZorg. De verwachte indexatie van de loonkosten voor 2026 komt neer op 6,75% en bedraagt € 107.183. Voor 2027 en volgende jaren is de verwachte indexatie van loonkosten 4%, wat neerkomt op € 206.725 voor 2027, € 310.249 voor 2028 en € 417.914 voor 2029 en meerjarig.

Overige jeugdzorgbudgetten

De overige jeugd(zorg) budgetten worden bijgesteld op basis van de meest actuele realiteitscijfers van 2024. Jeugdzorg betreft een open einde regeling en gemeenten zijn verplicht geïndiceerde zorg te financieren. Daarnaast hebben gemeenten te maken met ontwikkelingen waar zij slechts beperkt invloed op hebben, zoals stijgende prijzen. Sommige vormen van jeugdzorg dalen in kosten, terwijl bij andere vormen van hulp de kosten juist stijgen. Met name de kosten voor jeugdigen in een woonvoorziening, landelijk ingekochte jeugdzorg en ambulante vormen van zorg laten toenemende kosten zien. Dit is vooral het gevolg van nieuwe aanbestedingen waarin gemeenten verplicht zijn om (hogere) reële tarieven te betalen. Daarnaast maken jeugdigen gemiddeld langer gebruik van zwaardere zorg, terwijl minder gebruik gemaakt wordt van lichte vormen van begeleiding. Afgelopen jaar hebben tevens meer jeugdigen gebruik gemaakt van verblijf in een gezinshuis. Daarnaast wordt meerjarig een uitvoeringsbudget bijgeraamd, waar jaarlijks diverse uitvoeringskosten en (incidentele) projecten uit gefinancierd worden. Komende jaren wil Echt-Susteren meer investeren in vrij-toegankelijke voorzieningen om de effecten van stijgende jeugdzorgkosten tegen te gaan.

Op basis van het landelijke advies van de Deskundigencommissie Van Ark over de Hervormingsagenda Jeugd verwachten gemeenten extra middelen om te investeren in lokale teams en vrij-toegankelijke voorzieningen voor jeugd. Hiermee kunnen de kosten (deels) worden gedekt.

Zie cijfermatige verwerking in de inleiding.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
3.6.1 Vervanging afgekeurde speeltoestellen	75.000				
3.6.2 Stelpost GGD	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
3.6.2 Bijdrage VRLN-GGD		184.000	265.000	265.000	265.000
3.6.3 Opvang ontheemden Oekraïne - Normbedrag GOO	-2.730.200				
3.6.3 Opvang ontheemden Oekraïne - Uitvoeringskosten POO	-15.000				
3.6.3 Opvang ontheemden Oekraïne - Leefgeld	-110.000				

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
3.6.3 Opvang ontheemden Oekraïne - Huur opvanglocaties	2.463.350				
3.6.3 Opvang ontheemden Oekraïne - Uitvoeringskosten SC MER-SD	100.000				
3.6.3 Opvang ontheemden Oekraïne - Kosten projectleiding	40.500				
3.6.3 Opvang ontheemden Oekraïne - Overige kosten	141.350				
3.6.3 Opvang ontheemden Oekraïne - Leefgeld	110.000				
3.6.4 SPUK Inburgering - Toegekend budget 2025 (uitg.)	656.709				
3.6.4 SPUK Inburgering - Budget vanuit 2024 (uitg.)	315.067				
3.6.4 SPUK Onderwijsroute - Toegekend budget 2025 (uitg.)	27.245				
3.6.4 SPUK Onderwijsroute - Budget vanuit 2024 (uitg.)	31.618				
3.6.4 SPUK Inburgering - Toegekend budget 2025 (ink.)	-656.709				
3.6.4 SPUK Inburgering - Budget vanuit 2024 (ink.)	-315.067				
3.6.4 SPUK Onderwijsroute - Toegekend budget 2025 (ink.)	-27.245				
3.6.4 SPUK Onderwijsroute - Budget vanuit 2024 (ink.)	-31.618				
3.6.5 Maatschappelijke begeleiding	13.261	18.109	23.151	28.395	33.848
3.6.5 Participatiebudget/inkoop trajecten		2.332	4.758	7.280	9.904
3.6.5 Participatiebudget/sociale activering	3.028	4.389	5.805	7.277	8.808
3.6.5 Alg.vorzieningen WMO en Jeugd	60.606	85.178	110.734	137.311	164.952
3.6.5 Ouderenwerk	4.600	6.215	7.895	9.643	11.460
3.6.5 Mantelzorgondersteuning	4.257	5.752	7.306	8.922	10.602
3.6.5 Algemeen Jeugdbeleid	12.070	13.156	14.285	15.459	16.680
3.6.5 Wijksteunpunten	20.011	27.224	34.726	42.527	50.641
3.6.5 Wmo/uitvoeringskosten	8.470	12.022	15.715	19.556	23.551
3.6.5 Begeleiding		1.440	2.938	4.495	6.115
3.6.5 Huiskamerprojecten	870	1.105	1.349	1.603	1.867
3.6.5 Bijdrage MER	-2.649	-52.398	-104.138	-157.944	-213.904

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
3.6.5 Bijdrage MER	-124.524	-124.524	-124.524	-124.524	-124.524
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	-41.000	-41.000	-41.000	-41.000	-41.000
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	24.000	24.000	24.000	24.000	24.000
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	46.000	46.000	46.000	46.000	46.000
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	-37.500	-37.500	-37.500	-37.500	-37.500
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	40.000	189.813	189.813	189.813	189.813
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein		37.453	61.146	85.786	111.412
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	-77.190	-77.190	-77.190	-77.190	-77.190
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	-9.500				
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	4.190				
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	-75.857				
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	220.000	220.000	220.000	220.000	220.000
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	32.673	21.437	9.641	9.641	9.641
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	37.088	20.046	2.152	2.152	2.152
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	26.500	26.500	26.500	26.500	26.500
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	880.976	746.325	603.726	466.686	466.686
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	-80.448	-132.899	-132.899	-132.899	-132.899
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	-30.005	-30.005	-30.005	-30.005	-30.005
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	-63.000				
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	2.000				
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	-37.627	-37.627	-37.627	-37.627	-37.627
3.6.6 Maatwerkbudgetten Sociaal Domein	-62.000	-62.000	-62.000	-62.000	-62.000
3.6.6 Reserve Wet Maat- schappelijke Ondersteuning	-255.300	-319.353			

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
3.6.6 Versterken Sociale Basis	-400.000	-400.000	-450.000	-500.000	-500.000
3.6.6 Sociaal domein algemeen	-100.000	-150.000	-270.757	-108.357	-133.983
3.6.7 Bijdrage MER - Handhaving	50.000	50.000	50.000		
3.6.7 Reserve inkomensvoorzieningen, re-integratie en sociale werkvoorziening	-50.000	-50.000	-50.000		
3.6.8 Bijdrage MER - Werkgeversservicepunt	65.000				
3.6.8 Inburgering	-35.000				
3.6.8 Reserve inkomensvoorzieningen, re-integratie en sociale werkvoorziening	-30.000				
3.6.9 SPUK GALA: Sociale basis			15.000	15.000	15.000
3.6.9 Versterken Sociale Basis			-15.000	-15.000	-15.000
3.6.10 Gemeentelijke bijdrage Westrom	152.197	144.418	125.490	35.275	
3.6.10 Reserve inkomensvoorzieningen, re-integratie en sociale werkvoorziening	-152.197	-144.418	-125.490	-35.275	
3.6.10 Mensontwikkelbedrijf	232.892	225.224	172.251	206.297	206.297
3.6.10 Gemeentelijke bijdrage Westrom	-232.892	-225.224	-172.251	-206.297	-206.297
3.6.11 Pilot sturing niet-gemeentelijke verwijzers	P.M.	P.M.			
3.6.12 Versterken basisformatie CJG	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
3.6.13 Personeelsbudget - Sociale boekhouder	38.000	90.000			
3.6.13 Reserve inkomensvoorzieningen, re-integratie en sociale werkvoorziening	-38.000	-90.000			
3.6.14 Jongerenwerk in primair en voortgezet onderwijs	56.689	170.000	170.000	170.000	170.000
3.6.14 Nationaal programma onderwijs	32.431				
3.6.14 Nationaal programma onderwijs	-27.031				
3.6.14 Versterken Sociale Basis	-62.089				
3.6.14 Sociaal Domein Inburgering		-170.000	-170.000	-170.000	-170.000
3.6.15 Minimaregelingen - Bijzondere bijstand	46.049	46.049	46.049	46.049	46.049
3.6.15 Minimaregelingen - Bijzondere bijstand (aflossing/terugvorderingen)	36.700	36.700	36.700	36.700	36.700
3.6.15 Minimaregelingen -	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
PPP					
3.6.15 Minimaregelingen - Maatschappelijke actief bonus	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000
3.6.15 Minimaregelingen - Categoriele bijzondere bijstand	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
3.6.15 Minimaregelingen - Bijzondere bijstand BBZ Lening	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
3.6.15 Minimaregelingen - Alle kinderen doen mee	-92.749	54.451	54.451	54.451	54.451
3.6.15 Minimaregelingen - Uitvoeringskosten schuldhulpverlening	54.000	54.000	54.000	54.000	54.000
3.6.16 Bijdrage MER - Uren sociaal wijkteam	-87.000	-87.000	-87.000	-87.000	-87.000
3.6.16 Bijdrage MER - Participatie (WSP en Benchmark)	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000
3.6.16 Bijdrage MER - Inburgering MAP, huisvesting statushouders en benchmark	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
3.6.16 Bijdrage MER - Kindpakket en taalmeter	-2.800	-2.800	-2.800	-2.800	-2.800
3.6.16 Bijdrage MER - Mantelzorgwaardering	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
3.6.16 Bijdrage MER - Activering en jongeren	-106.000				
3.6.16 Bijdrage MER	275.800	169.800	169.800	169.800	169.800
3.6.17 Herverdeling budgetten jeugdhulp	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Totaal	-225.000	31.200	112.200	112.200	112.200

3.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

- 3.7.1 Startersleningen

De afgelopen periode is een duidelijke toename zichtbaar in het aantal aanvragen voor startersleningen. Deze regeling blijkt in een groeiende behoefte te voorzien onder starters op de woningmarkt, die met name in de huidige economische omstandigheden moeilijk toegang krijgen tot financieringsmogelijkheden voor een passende woonruimte.

Om ook in het 3e en 4e kwartaal van 2025 en in 2026 aan deze toenemende vraag te kunnen blijven voldoen, is het nodig om extra middelen beschikbaar te stellen. Daarnaast verandert vanaf 2026 de cofinancieringsregeling van de provincie: waar nu nog 75% van de middelen wordt gedekt door de provincie, daalt dit percentage vanaf 2026 naar 50%. Dit betekent dat vanaf 2026 een verdubbeling van de eigen inleg vanuit de gemeente vereist is om de regeling voort te zetten.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN) toetst en verstrekt de startersleningen voor onze gemeente. Voor de starterslening geldt een borgstelling door het WEW, de NHG. Sinds 1 januari 2014 zijn de NHG regels gewijzigd. Het Kabinet heeft besloten tot invoering van een eigen risico voor geldverstrekkers op verliezen van nieuwe NHG-hypotheken. Op iedere verliesdeclaratie wordt een korting van 10% op het verlies toegepast. Het SVn bestuur heeft momenteel de regeling om 10% eigen risico voor deelnemers/samenwerkingspartners bij verliesdeclaraties uit het eigen vermogen van SVn te dekken. Hiermee is het financieel risico voor de gemeente Echt-Susteren geborgd.

Gezien het belang van het ondersteunen van starters op de woningmarkt en het stimuleren van doorstroming binnen het bestaande woningaanbod, wordt voorgesteld om voor 2025 € 100.000 beschikbaar te stellen in verband met het groeiend aantal aanvragen. Voor boekjaar 2026 wordt voorgesteld om € 500.000 beschikbaar te stellen, dit om het verminderde aandeel in provinciale cofinanciering op te vangen en de continuïteit van de regeling te waarborgen. De beschikbaar gestelde middelen worden op de gemeentebalans geactiveerd onder de overige langlopende geldleningen, hetgeen verder geen exploitatielasten met zich mee brengt.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
3.7.1 Startersleningen (geen exploitatielast)	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Totaal	-	-	-	-	-

3.8 Omgevingsrecht

Wat gaan we doen?

- **3.8.1 Additionele uitvoeringskosten service centrum MER-OD**

In het uitvoeringsprogramma van de Omgevingsdienst (OD) worden de door de gemeente aan de Omgevingsdienst opgedragen taken beschreven. Deze taken bestaan uit de reguliere, vraaggestuurde dienstverlening op het gebied van vergunningverlening, toezicht, en handhaving, alsmede apv-taken (algemeen plaatselijke verordening) en advisering en ondersteuning bij beleidsontwikkeling en projecten. Op het moment dat de kosten voor de opgedragen taken de beschikbare middelen overschrijden moeten er additionele middelen beschikbaar worden gesteld. Door de gehanteerde begrotingssystematiek, op basis van werkelijke uitgaven in de afgelopen jaren, is minder sprake van grote fluctuaties in de uitvoeringskosten.

In het Uitvoeringsprogramma 2025 van de Omgevingsdienst is sprake van een beperkte overschrijding van de in de begroting gereserveerde middelen. Deze overschrijding is vooral het gevolg van (licht) gestegen personeelskosten, alsmede het opnemen van een stelpost voor de ontwikkelingen op het gebied van de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN). Het gaat om een bedrag van € 58.800. Om dergelijke overschrijdingen als gevolg van gewenste taken op te vangen wordt een beroep gedaan op de reserve MER OD. Deze wordt gevoed met de middelen die overblijven na afrekening aan het einde van het jaar, alsmede door overschrijdingen van de geraamde legesinkomsten.

Ter financiering van de kosten van het Uitvoeringsprogramma 2025 MER OD wordt een bedrag van € 58.800 onttrokken aan de reserve MER OD en toegevoegd aan het budget MER OD. Onbenutte middelen vloeien aan het einde van het jaar weer terug naar de reserve.

- **3.8.2 Ontwikkelingen RUD LN**

Binnen de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN) werken de 15 Noord-Limburgse gemeenten en Provincie Limburg samen in de uitvoering van (met name) de wettelijke milieutaken (bijv. het milieutoezicht op bedrijven). Het onderzoeksrapport van de commissie Van Aartsen ('Om de Leefomgeving') was in 2021 aanleiding voor de start van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (het IBP), een landelijk programma ter versterking van het stelsel van omgevingsdiensten in Nederland. Vanuit dit programma zijn 6 pijlers uitgewerkt voor de versterking van het VTH-stelsel en versteviging van de omgevingsdiensten. Deze pijlers bevatten robuustheidscriteria waaraan alle omgevingsdiensten in Nederland moeten gaan voldoen. Deze robuustheidscriteria gaan onder andere over de omvang van de omgevingsdienst en het percentage personeel in vaste dienst. Het niet voldoen aan de robuustheidscriteria zal – zoveel is inmiddels duidelijk – leiden tot een interventie vanuit het ministerie, waarmee ons de regie om als regio Noord- en Midden Limburg zelf vorm te geven aan de vorming van een nieuwe omgevingsdienst uit handen wordt genomen. Deze regie wil de regio Limburg Noord graag zelf behouden. In 2024 is de keuze gemaakt om de RUD Limburg Noord om te vormen naar een Omgevingsdienst die voldoet aan de landelijke robuustheidscriteria voor de milieu uitvoeringstaken.

In het eerste halfjaar van 2025 wordt dit, door een projectteam, verder uitgewerkt in een bedrijfsplan, dat de basis vormt voor de fase van kwartiermaken/inrichten van de nieuwe regionale omgevingsdienst (2e helft 2025/1e kwartaal 2026). Afgezien van de benodigde extra personele inzet ten behoeve van het voorbereiden en opstellen van het bedrijfsplan is nog geen concreet zicht op de meer structurele consequenties en risico's op personeel, organisatorisch of financieel vlak. De nieuwe robuuste RUD LN, die Omgevingsdienst Noord- en Midden Limburg (ODNML) gaat heten, is op zijn vroegst in uitvoering per 1 april 2026. Mogelijke effecten voor 2026 kunnen pas na de vaststelling van de reguliere begroting 2026 worden verwerkt middels een begrotingswijziging. Wel dient rekening gehouden te worden met een toename van de kosten en dus de bijdrage aan de nieuwe RUD LN. Deze kostentoeename is een gevolg van de versterking van de uitvoering van de VTH-werkzaamheden op onder andere de volgende onderdelen:

1. Kwantiteit: een aantal taken wordt nu niet of te weinig robuust uitgevoerd;
2. Kwaliteit: een kwaliteitsimpuls is nodig om te voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria;
3. Regionale afstemming in de uitvoering: het opstellen van een geactualiseerd regionaal uitvoeringskader, risicoanalyse en level playing field (uniforme regionale werkwijze);
4. Extra kosten in verband het optuigen van een fysieke, robuuste omgevingsdienst waarin ook de ondersteunende bedrijfsvoeringstaken aanwezig dienen te zijn.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
3.8.1 Overschrijding kosten opgedragen taken	58.800				
3.8.1 Reserve MER OD	-58.800				
3.8.2 Ontwikkelingen RUD LN	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Totaal	-	-	-	-	-

3.9 Economische zaken en grondexploitaties

Wat gaan we doen?

• 3.9.1 Krediet gelegenhedaankopen

Incidenteel wordt aan de gemeente (landbouw)percelen/andere registergoederen te koop aangeboden. Ook zijn er anderszins soms mogelijkheden om strategische aankopen te doen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan eigendommen die in het kader van een faillissement geveild worden. In het kader van meerdere projecten, verkoopt de gemeente landbouwgronden ter minnelijke verwerving van de door haar benodigde perceelgedeelten (ruilen). Als gevolg van deze ruilingen vermindert de (strategische) eigendomspositie van de gemeente. Het wordt als wenselijk beoordeeld daar waar mogelijkheden zijn deze strategische eigendomspositie te versterken door percelen in te kopen als zich de mogelijkheid voordoet. Indien percelen te koop worden aangeboden gelegen in een gebied waar de gemeente mogelijk een ruimtelijke ontwikkeling tot stand wenst te brengen, is het helemaal wenselijk om deze percelen snel aan te kunnen kopen. In de door de gemeenteraad vastgestelde Grondnota is opgenomen: In de begroting kan derhalve worden voorzien in een bedrag, dat het college de mogelijkheid geeft om gelegenhedaankopen te doen ter hoogte van het bedrag zoals vastgelegd in de begroting. In 2022 is beslist om hier vervolg aan te geven door € 2.500.000 te voteren voor gelegenhedaankopen. Bij de 2e bestuursrapportage 2024 is aanvulling op dit krediet gevraagd van € 500.000. Vanwege meerdere aankopen is dit krediet reeds grotendeels besteed. Er wordt voorgesteld om een bedrag van € 2.000.000 bij te ramen om het krediet aan te vullen. In hoeverre het college gebruik maakt van dit krediet is uiteraard afhankelijk van welke mogelijkheden zich gaan voordoen tot het doen van gelegenhedaankopen. Over dit krediet wordt niet afgeschreven omdat het gaat om grondaankopen. Volgens ons beleid moet er gerekend worden met 2% rente. Op dit moment is het vrij onzeker wanneer en hoeveel aankopen er worden gedaan ten laste van dit krediet. We stellen voor om in afwijking hiervan op dit moment in de raming uit te gaan van een percentage van 0% en afhankelijk van het verloop van de uitgaven in de loop van de tijd te bekijken of er rentelasten dienen te worden bijgeraamd.

• 3.9.2 Projectenkaart Swentibold en uitvoeringsprogramma NLES

In 2021 is budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van projecten van de Projectenkaart Swentibold. Enkele van deze projecten, onder andere "groene dorpsmantel Christinaweg Nieuwstadt", "vergroening Nieuwstadt-oost" en "routestructuren Nieuwstadt" worden in 2025 gerealiseerd. Hiernaast wordt het project "groene inrichting Delweide Nieuwstadt" aan de Projectenkaart toegevoegd. Vanwege sterk gestegen prijzen in de afgelopen jaren wordt een indexering voorgesteld en hiernaast wordt voorgesteld het budget te verhogen voor het toevoegen van het project "groene inrichting Delweide Nieuwstadt". Voorgesteld wordt het budget voor Projectenkaart Swentibold eenmalig te verhogen met € 75.000. Zoals gemeld in de raadsinformatiebrief 'projectenlijst groen, natuur en landschap 2025 wordt daarnaast aanvullend budget gevraagd voor het uitvoeringsprogramma Stichting NLES 2025. Voorgesteld wordt om in aanvulling op de budgetten die beschikbaar zijn voor werken in Nieuwstadt € 72.300 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de volgende projecten van dit uitvoeringsprogramma: Fort Cantelmo, Motte Koppelberg Dieteren, Vergroeningsopgave Groot Pey, Cittaslow en Op de Losplaats Nieuwstadt.

• 3.9.3 Habitatherstel Haeselaarsbroek

Via de 1e bestuursrapportage van 2024 is een bedrag van € 287.000 beschikbaar gesteld voor het project Haeselaarsbroek. Bij de provincie is hiervoor een subsidie van € 237.000 aangevraagd in het kader van actieve soortenbescherming. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met Waterschap Limburg over een mogelijke bijdrage van € 25.000. De bijdrage van de gemeente zou eveneens € 25.000 bedragen. Het beschikbaar gestelde budget is in de 2e bestuursrapportage van 2024 overgeheveld naar 2025. De bedragen waren echter nog niet definitief. Hierover is pas duidelijkheid ontstaan nadat de subsidie van de provincie Limburg was toegekend. Voorgesteld wordt om in deze bestuursrapportage de bedragen bij te stellen. Het project is inmiddels anders vormgegeven, waardoor de totale omvang nu € 214.353 bedraagt. De provincie Limburg verstrekt hiervoor een subsidie van € 149.359. In 2024 is hiervan reeds € 20.270 uitgegeven. De verwachte kosten in 2025 bedragen € 194.083, wat resulteert in een af te ramen bedrag van € 92.917. De dekking hiervan bestaat uit € 129.089 aan provinciale subsidie en € 25.000 van Waterschap Limburg. De ge-

meentelijke bijdrage in 2025 komt daarmee uit op € 39.994. De bij te stellen bijdragen van de provincie en de gemeente bedragen respectievelijk € 107.911 en € 10.006.

- **3.9.4 Project Egmondhof Koningsbosch**

De gemeente Echt-Susteren heeft van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het project Egmondhof in Koningsbosch op grond van de Start Bouwimpuls (SBI) een specifieke uitkering ontvangen ter hoogte van € 150.000 inclusief BTW (beschikking d.d. 6 december 2023). De betreffende uitkering is bedoeld om vastgelopen projecten vlot te trekken. In het geval van Egmondhof is de initiatiefnemer geconfronteerd met excessieve kosten voor archeologie.

De uitkering is in 2024 niet doorbetaald aan de initiatiefnemer vanwege vertraging in de uitvoering (als gevolg van een ingediend beroep tegen het bestemmingsplan welk beroep naderhand weer ingetrokken is) en vragen hierover vanuit het Ministerie. Voorgesteld wordt om de door de gemeente door te betalen gelden van € 150.000 en bijbehorende dekking, de SBI, op te nemen in de begroting 2025.

- **3.9.5 Programma Centrum Echt**

De provincie Limburg heeft via het programma Kwaliteit Limburgse Centra (KLC) een tweetal subsidies verleend aan de gemeente Echt-Susteren. De eerste subsidiebeschikking betreft een bedrag van € 1.200.000 (KLC1), de tweede € 1.100.000 (KLC2). Beide subsidies - die zijn bestemd voor het uitvoeren van maatregelen in het kader van het Programma Centrum Echt - zijn in de gemeentelijke begroting ingebracht. Hierbij is een deel van de subsidie ingezet als dekkingsmiddel voor infrastructurele investeringskredieten en een deel als dekkingsmiddel voor exploitatiebudgetten. Door de dynamiek binnen het programma zijn er een tweetal aanpassingen nodig. Te weten € 127.285 van het infrastructureel investeringskrediet, met als dekking de KLC2 subsidie, wordt toegevoegd aan het exploitatiebudget. Verder wordt het restant budget 2024 (€ 2.647) inzake de parkeervoorziening Diepstraat noord met als dekking de KLC1 subsidie toegevoegd aan het nog onderhanden zijnde exploitatiebudget inzake KLC1 bestedingen. Deze wijzigingen zijn dus budgetneutraal.

- **3.9.6 Aanpassing Willibrordusplein**

Het Willibrordusplein is omstreeks 2015 heringericht. De pleininrichting voorziet in een parkeerfunctie, die met name is gericht op winkelend publiek. Gezien de voorgenomen nieuwe invulling van het plein (wonen en horeca, in plaats van wonen en supermarkt), wordt de destijds gerealiseerde inrichting opnieuw tegen het licht gehouden. De mogelijkheden om het plein ook een verblijfsfunctie te geven, worden geïnventariseerd. Om aanpassingen aan het plein mogelijk te maken, wordt voorgesteld een nieuw krediet van € 200.000 ter beschikking te stellen. Dit wordt afgeschreven in 20 jaar en de rente wordt bepaald op 2%. De afschrijving bedraagt dan € 10.000 per jaar en de rente is vanaf 2026 € 4.000 en daarna aflopend.

- **3.9.7 Groenprojecten Echt Zuid**

De gemeente Echt-Susteren voert een actief uitvoeringsbeleid op het gebied van natuur- en landschapontwikkeling. De projecten die in 2025 worden uitgevoerd of opgestart, betreffen onder andere 10 groenprojecten in het buitengebied van Echt, gericht op vergroening en realisatie van groene uitloopgebieden. Dit is een uitwerking van de motie in de raadsvergadering van 14 december 2022 waarin de raad het college heeft verzocht:

- Te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor een vergroening van het centrum van Echt en uitloopgebieden.

- Een concreet plan uit te werken en dit aan de raad voor te leggen. Deze 10 groenprojecten zorgen gezamenlijk voor een groene schil rondom het zuiden en westen van Echt.

Er worden groene uitloopgebieden gerealiseerd om de leefbaarheid te vergroten en een aantrekkelijk en beleefbaar landschap te creëren. Daarnaast verbinden ze landschapselementen en groene structuren, waarmee ze het landschap verfraaien en biodiversiteit bevorderen. Drie projecten in Echt-west worden opgenomen in een aanvraag voor de Regiodeal Midden-Limburg. Voorgesteld wordt om voor de overige 7 projecten budget te verlenen. Het gaat hierbij om de volgende projecten: (1) zichtbaar maken oude trambaan tussen Palmbrugweg en Ophoven, (2) omvormen groene driehoek Gebroekerstraat Doorderweg, (3) aanplanten perceel zandpad Lindestraat, (4) aanplant percelen en realiseren wandelverbinding tussen Vermeese Steegje en Oude Molenbeekweg, (5) aanplant bomen Palmbrugweg, (6) zichtbaar maken voormalige trambrug nabij Ophoven en (7)

verkennen mogelijkheden zichtbaar maken oude trambaan tussen Ophoven en voormalige trambrug. Voorgesteld wordt een budget van € 137.000 toe te kennen.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
3.9.2 Projectenkaart LPS	75.000				
3.9.2 Uitvoeringsprogramma NLES 2025	72.300				
3.9.3 Habitatherstel Haese-laarsbroek	-92.917				
3.9.3 Habitatherstel Haese-laarsbroek	107.911				
3.9.3 Habitatherstel Haese-laarsbroek	-25.000				
3.9.3 Habitatherstel Haese-laarsbroek	10.006				
3.9.4 Project Egmondhof Koningsbosch doorbet bijdr aan initiatiefnemer	150.000				
3.9.4 Subsidie Start Bouwimpuls	-150.000				
3.9.5 Programma centrum Echt - investeringskrediet infra (KLC2)	-127.285				
3.9.5 KLC2-subsidie Programma centrum Echt - investeringskrediet infra	127.285				
3.9.5 Programma centrum Echt - exploitatiebudget (KLC2)	127.285				
3.9.5 KLC2-subsidie Programma centrum Echt - exploitatiebudget	-127.285				
3.9.5 Programma centrum Echt - exploitatiebudget (KLC1)	2.647				
3.9.5 KLC1-subsidie Programma centrum Echt - exploitatiebudget	-2.647				
3.9.6 Aanpassing Willibordusplein		4.000	3.800	3.600	3.400
3.9.6 Aanpassing Willibordusplein		10.000	10.000	10.000	10.000
3.9.7 Groenprojecten Echt Zuid	137.000				
Totaal	284.300	14.000	13.800	13.600	13.400

Investerings

Investerings	2025	2026	2027	2028	2029
3.9.1 Krediet gelegenheids-aankopen	2.000.000				
3.9.6 Aanpassing Willibordusplein	200.000				
Totaal	2.200.000	-	-	-	-

3.10 Algemene dekkingsmiddelen

Wat gaan we doen?

- **3.10.1 Rente uitgezette gelden**

De gemeente Echt-Susteren heeft in 2019 en 2020 een drietal geldleningen van elk € 10 miljoen aangetrokken met een negatieve rente. De aangetrokken geldleningen leveren de gemeente een jaarlijks rente bedrag op van ongeveer € 13.500. Dit rentebedrag is reeds in de begroting verwerkt. De middelen die de gemeente niet direct nodig heeft, moet de gemeente verplicht parkeren bij de schatkist. Doordat in 2022 de rente is gaan stijgen betaalt de schatkist een rentevergoeding voor de geparkeerde middelen. Een gemeente mag de overtollige liquide middelen echter ook uitlenen aan andere decentrale overheden. Sinds de rente aan het stijgen is, is de vraag van collega gemeenten groot om overtollige liquide middelen van een collega gemeente te kunnen lenen. Het mes snijdt dan aan twee kanten: De uitlenende gemeente ontvangt een hogere rente dan bij de schatkist, de lenende gemeente betaalt een lager rente dan bij de bank. Onze gemeente leent geld uit, waardoor over het eerste halfjaar 2025 een bedrag geraamd kan worden van € 150.000 aan rente-inkomsten.

- **3.10.2 Uitkering Spreidingswet**

Gemeenten moeten zorgen voor voldoende opvang van asielzoekers. Dit staat in de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet). Voor 1 februari 2024 is vastgesteld hoeveel opvangplekken nodig zijn voor asielzoekers voor de komende twee jaar. Deze opvangplekken zijn verdeeld over de gemeenten. Voor de gemeente Echt-Susteren zijn dit 178 asielzoekers. De gemeente Echt-Susteren vangt feitelijk 420 asielzoekers op. De gemeente Echt-Susteren heeft dus 242 extra gerealiseerde opvangplekken. Voor de extra gerealiseerde opvangplekken keert het Rijk via een uitkeringssystematiek € 2.000 per extra gerealiseerde opvangplek uit. Voor de gemeente Echt-Susteren is dit € 484.000.

- **3.10.3 Voorlopige begrotingsaldi - taakstelling**

Na de 2e bestuursrapportage 2024 hebben de begroting 2025 en de jaren daarna positieve saldi. Deze saldi kunnen nu ingezet worden voor de gedeeltelijke dekking van de voorstellen uit deze 1e bestuursrapportage 2025 en kadernota 2026, alsmede het afboeken van een gedeelte van de taakstelling voor de jaren vanaf 2027. Na afboeken op de taakstelling is deze voor 2027 nog afgerond € 221.000 - voor 2028 afgerond € 199.000 en vanaf 2029 € 156.000. Voor 2025 is beschikbaar € 535.712, voor 2026 is het saldo € 537.118, voor 2027 € 507.574 en voor 2028 € 396.591 en 2029 en verder € 439.146.

- **3.10.4 Afschrijvingslasten dekken uit reserve**

Een optie om structureel ruimte te creëren in de meerjarenbegroting is om afschrijvingslasten te dekken uit de reserve. Investerings met een restant looptijd tot en met 2030 worden hiervoor in kaart gebracht. Hiervoor moet de reserve afschrijvingslasten investeringen opgehoogd worden. Het doel is om op deze wijze ongeveer € 400.000 ruimte te creëren voor de jaren 2025 tot en met 2030. Derhalve is conform kadernota 2025 (zie pagina 25, onderdeel 3.10.6) € 2.400.000 toegevoegd aan de reserve afschrijvingslasten investeringen. Met ingang van 2025 worden de navolgende investeringen aangewezen die dienen als onderbouwing voor de dekking uit de reserve afschrijvingslasten investeringen: Activanummer 870 – A123-10029 - uitbreiding unilokalen 2004 BC Echt € 294.914 Activanummer 905 – A123-10031 - Nieuwbouw gemeentehuis 2005 € 102.624 en activanummer 774- A123-10024 - aanleg en inrichting sportpark Roosteren 2003 € 2.545.

- **3.10.5 Dividend Enexis**

Van Enexis wordt jaarlijks dividend ontvangen. Het dividend is afhankelijk van het bedrijfsresultaat. Het dividend over 2024 wordt verantwoord in 2025. Over 2024 bedraagt het dividend € 472.772 terwijl een bedrag geraamd is van € 134.500. Voor het jaar 2025 moet onze begrotingspost met € 338.272 positief worden bijgesteld. Verwacht wordt dat Enexis de gemeenten nog om een extra bijdrage gaat vragen, zodat hun eigen vermogen toeneemt en ze daardoor meer vreemd vermogen kunnen aantrekken. Derhalve wordt voorgesteld om de extra middelen ad € 338.272 toe te voegen aan de reserve revolverende investeringen en dit bedrag hiervoor te oormerken.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
3.10.1 Rente leningen uitgezette gelden	-150.000				
3.10.2 Uitkering Spreidingswet	-484.000				
3.10.3 Inzet saldi begroting	-535.712	-537.118	-507.574	-396.591	-439.146
3.10.3 Afboeken taakstelling			507.574	396.591	439.146
3.10.4 Reserve afschrijvingslasten investeringen onttrekking	-400.000	-400.000	-400.000	-400.000	-400.000
3.10.5 Storting in de reserve revolverende investeringen	338.272				
3.10.5 Dividend Enexis	-338.272				
Totaal	-1.569.712	-937.118	-400.000	-400.000	-400.000

4. Overhead

Wat gaan we doen?

- 4.1 Frictiekosten

Voor medewerkers met een cruciale functie die met pensioen gaan, moet tijdig overdracht van werkzaamheden plaatsvinden. Daarnaast hebben we te maken met personele problematiek. Hierdoor ontstaat er frictie. Om de frictie op te vangen wordt voor 2025 een budget gevraagd van € 350.000. De frictiekosten worden gedeeltelijk gedekt door Reserve Personeel en organisatie € 55.000 en Reserve Bedrijfsvoering € 170.000.

- 4.2 Formatie en onderzoek KCC

Binnen team KCC (Klant Contact Centrum) is een formatieonderzoek gestart om de structurele disbalans tussen taken, middelen en openingstijden te analyseren. Hierbij wordt een nulmeting uitgevoerd, gevolgd door een opleidingsplan om de kwaliteit voor nu en de toekomst te waarborgen. Daarnaast is tijdelijk budget nodig om processen, opleidingen te verbeteren en te versnellen. De resultaten van het onderzoek worden rond juli/augustus 2025 verwacht, waarna duidelijk wordt hoeveel middelen er nodig zijn om de dienstverlening naar een hoger niveau te brengen. De posten zijn vooralsnog als p.m. geraamd.

- 4.3 Salarislasten en taakvelden

Enkel tekstueel toegelicht

Met ingang van boekjaar 2025 worden de salarislasten niet langer verzameld op de kostenverdeelstaat om ze daarna met een vaste verdeelsleutel te verdelen over de programma's. De inrichting van de (salaris-)administratie is vanaf 2025 voor alle vier de MER organisaties gelijk. Bij de nieuwe inrichting is het BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten) leidend geweest. Daarnaast is de verdeling van de personeelslasten over de taakvelden geactualiseerd door uitvraag bij de teammanagers.

De begroting zal budgettair neutraal gewijzigd worden wat per saldo geen resultaat oplevert maar wel zorgt voor een verschuiving over de programma's heen.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
4.1. Frictiekosten	350.000				
4.1 Frictiekosten onttrekken uit Reserve Personeel en Bestuur	-55.000				
4.1 Frictiekosten onttrekken uit Reserve Bedrijfvoering	-170.000				
4.2 Formatie en onderzoek KCC	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Totaal	125.000	-	-	-	-

5. Mutaties onder de € 50.000

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Programma 1					
5.1.1 Subsidieregeling politieke partijen	-3.250	-3.250	-3.250	-3.250	-3.250
5.1.2 Digitalisering archief burgerzaken	42.500	42.500			
5.1.2 Budget lease inzetten voor digitalisering archief burgerzaken	-32.500	-32.500			
5.1.2 Budget internet inzetten voor digitalisering archief burgerzaken	-10.000	-10.000			
5.1.3 Verkiezingen - Organisatiekosten	35.000				
5.1.4 Bijstelling budget bestuurlijke samenwerking	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
5.1.5 Bijdrage SML	9.620	9.620	9.620	9.620	9.620
5.1.5 Stelpost toekomstige verplichtingen Algemene uitkering	-9.620				
5.1.5 Stelpost verrekening Algemene uitkering		-9.620	-9.620	-9.620	-9.620
Totaal programma 1	56.750	21.750	21.750	21.750	21.750
Programma 2					
5.2.1 Aanschaf portofoons en antennes	40.000				
5.2.2 Bijdrage VRLN GGD			-20.000	-20.000	-20.000
5.2.2 Stelpost toekomstige ontwikkelingen AU	-20.000				
5.2.2 Kosten doodschouw	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
5.2.2 Stelpost verrekening AU		-20.000			
Totaal programma 2	40.000	0	0	0	0
Programma 3					
5.3.1 Verkeerseducatie onderwijs/projecten	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
5.3.2 Aanschaf zitmaaier	33.000				
5.3.3 Opstellen groenbeheerplan	20.000				
5.3.4 Inboet hotspots	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
5.3.5 Aanschaf betonnen afzettingen en klem	6.000				
5.3.5 Aanschaf betonnen afzettingen en klem	8.000				
Totaal programma 3	92.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Programma 4					
5.4.1 OZB belasting primair onderwijs	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
5.4.1 OZB belasting speciaal onderwijs	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
5.4.2 Kinderdagopvang (K)	17.000	17.000	17.000	17.000	17.000
5.4.2 Stelpost toekomstige ontwikkelingen AU	-17.000		-17.000		
5.4.2 Stelpost verrekening AU		-17.000		-17.000	-17.000
5.4.3 Verhogen subsidieplafond dekking projectkosten	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
5.4.3 Verhogen subsidieplafond dekking projectkosten	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
5.4.3 Verhogen subsidieplafond (indexatie)	2.600	2.600	2.600	2.600	2.600

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Totaal programma 4	9.600	9.600	9.600	9.600	9.600
Programma 5					
5.5.1 Ondersteuning pilot project popcultuur	15.000	15.000			
5.5.1 Eenmalige verhoging budget voor sociaal-culturele evenementen in het kader van 80 jaar bevrijding	20.000				
5.5.1 Eenmalige verhoging budget evenementen	5.000				
5.5.1 Reserve Welzijn en Cultuur	-40.000	-15.000			
5.5.2 Actualisering contributie VSG	557	557	557	557	557
5.5.3 Actualisering belastingen (binnensportaccommodaties)	9.260	9.260	9.260	9.260	9.260
5.5.3 Actualisering belastingen (tennisbanen)	750	750	750	750	750
5.5.3 Actualisering belastingen (voetbal)	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
5.5.4 Faciliteren aanleg schaatsbaan	33.000				
5.5.5 Subsidie over betaalde huur sportaccommodaties	4.922	4.922	4.922	4.922	4.922
5.5.5 Huur sportaccommodaties (tennis)	-3.475	-3.475	-3.475	-3.475	-3.475
5.5.5 Huur sportaccommodaties (voetbal)	-3.556	-3.556	-3.556	-3.556	-3.556
5.5.5 Huur sportaccommodaties (voetbal) corr 2BR2024	-8.900	-8.900	-8.900	-8.900	-8.900
5.5.5 Huur sportaccommodaties (voetbal) corr 2BR2024	8.900	8.900	8.900	8.900	8.900
Totaal programma 5	44.458	11.458	11.458	11.458	11.458
Programma 6					
5.6.1 SPUK versterking cliëntondersteuning - Rijksbijdrage	-27.185				
5.6.1 SPUK versterking cliëntondersteuning - Uitgaven	27.185				
5.6.2 Budget aanleg 3X3 Basketbal	27.452				
5.6.2 Budget aanleg 3X3 Basketbal	-27.452				
5.6.3 Evenement vrijwilligers	6.000				
5.6.4 Buurt en speelplekken	25.000	25.000	25.000		
5.6.4 Reserve vermindering kapitaallasten	-25.000	-25.000	-25.000		
5.6.5 Overhevelen proceskosten naar de SD-MER	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
5.6.5 overhevelen proceskosten naar de SD-MER	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
5.6.6 Veilig thuis	-13.775	225	225	225	225
5.6.6 Vrouwenopvang GIA (geweld in afhankelijkheidsrelaties)	23.957	23.957	23.957	23.957	23.957
5.6.6 Versterken sociale basis	-10.182	-24.182	-24.182	-24.182	-24.182
5.6.7 SPUK GALA - Lokaal Sportakkoord	1.186	912			

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
5.6.7 SPUK GALA - Brede Regeling Combinatiefuncties	7.024	6.785			
5.6.7 SPUK GALA - Terugdringen Gezondheidsachterstanden	1.825	1.824			
5.6.7 SPUK GALA - Kansrijke Start	1.460	1.824			
5.6.7 SPUK GALA - Mentale Gezondheid	456				
5.6.7 SPUK GALA - Aanpak overgewicht en obesitas	1.596				
5.6.7 SPUK GALA - Valpreventie	4.333	4.468			
5.6.7 SPUK GALA - Leefomgeving	912				
5.6.7 SPUK GALA - OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	228				
5.6.7 SPUK GALA - Versterken sociale basis	3.284	2.462			
5.6.7 SPUK GALA - Mantelzorg	912	820			
5.6.7 SPUK GALA - Een tegen eenzaamheid	730				
5.6.7 SPUK GALA - Welzijn op recept	1.049	1.231			
5.6.7 SPUK GALA - Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	228				
5.6.7 SPUK GALA - Coördinatiekosten regionale aanpak preventie	666				
5.6.7 SPUK GALA - Lokaal Sportakkoord	-1.186	-912			
5.6.7 SPUK GALA - Brede Regeling Combinatiefuncties	-7.024	-6.785			
5.6.7 SPUK GALA - Terugdringen Gezondheidsachterstanden	-1.825	-1.824			
5.6.7 SPUK GALA - Kansrijke Start	-1.460	-1.824			
5.6.7 SPUK GALA - Mentale Gezondheid	-456				
5.6.7 SPUK GALA - Aanpak overgewicht en obesitas	-1.596				
5.6.7 SPUK GALA - Valpreventie	-4.333	-4.468			
5.6.7 SPUK GALA - Leefomgeving	-912				
5.6.7 SPUK GALA - OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	-228				
5.6.7 SPUK GALA - Versterken sociale basis	-3.284	-2.462			
5.6.7 SPUK GALA - Mantelzorg	-912	-820			
5.6.7 SPUK GALA - Een tegen eenzaamheid	-730				
5.6.7 SPUK GALA - Welzijn op recept	-1.049	-1.231			
5.6.7 SPUK GALA - Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	-228				
5.6.7 SPUK GALA - Coördinatiekosten regionale aanpak preventie	-666				
5.6.8 Renovatie dekvloeren KC De Eik	31.000				
5.6.9 Beheerskosten Sleek - Uitvoering achterstallig onderhoud	16.042				
5.6.9 Beheerskosten Sleek - Energiekosten Gas	19.140				

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
5.6.9 Beheerskosten Slek - Energiekosten electra	10.680				
5.6.9 Beheerskosten Slek - Energiekosten water	830				
5.6.10 Driepas - Afschrijvingslasten		8.160	8.160		
5.6.10 Driepas - Rentelasten		4.080	4.080		
5.6.10 Stelpost toekomstige verplichtingen			-12.240		
5.6.10 Stelpost verrekening AU		-12.240			
Totaal programma 6	83.692	0	0	0	0
Programma 7					
5.7.1 Volkshuisvestingsprogramma	17.500				
5.7.1 Reserve regionale woonvisie	-13.725				
Totaal programma 7	3.775	0	0	0	0
Programma 8					
Totaal programma 8	0	0	0	0	0
Programma 9					
5.9.1 Advieskosten verkoop Houtstraat 48 Echt	10.784				
5.9.1 Reserve revolverende investeringen inzake advieskst verk. Houtstr48	-10.784				
5.9.2 Hoek Marktstraat-Willibrordusplein omleggen kabels en leidingen	27.919				
5.9.2 Algemene reserve grondbedrijf inzake hoek Marktstraat-Willibrordusplein	-27.919				
5.9.3 Plantregeling kleine landschapselementen	20.000	31.000	31.000		
5.9.4 Bedrijvenpark de Loop - aanpassing rotonde	45.621				
5.9.4 Bijdrage ontwikkelaar inzake bedrijvenpark de Loop - aanpassing rotonde	-45.621				
Totaal programma 9	20.000	31.000	31.000	0	0
Programma 10					
5.10.1 Dividend BNG 2024	-29.100				
Totaal programma 10	-29.100	0	0	0	0
Overhead					
5.11.1 Aanschaf licenties t.b.v. digitaal planningssysteem	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
5.11.2 Uitbreiding 0,17 fte Medewerker verzekeringen	8.000	16.500	16.500	16.500	16.500

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
5.11.2 Doorbelasting team B&O naar taakvel- den	-8.000	-16.500	-16.500	-16.500	-16.500
5.11.2 Doorbelasting team B&O naar taakvel- den	8.000	16.500	16.500	16.500	16.500
5.11.3 Overhevelen officiële bekendmakingen (DROP)	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
5.11.3 Overhevelen officiële bekendmakingen (DROP)	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Totaal overhead	23.000	31.500	31.500	31.500	31.500
Totaal	344.175	130.308	130.308	99.308	99.308

6. Reserves en voorzieningen

Onderstaande mutaties zijn toegelicht in hoofdstukken 3 en 4.

Reserves	Storting	Onttrekking
Reserve investeringssubsidies (nr. 15)		
3.5.2 Investeringsubsidies sociaal-culturele sportaccomodaties		50.000
Reserve Welzijn en cultuur (nr. 17)		
5.5.1 Culturele activiteiten, evenementen en culturele projecten		40.000
Algemene reserve grondbedrijf (nr. 40)		
5.9.2 Hoek Marktstraat-Wilibrordusplein		27.919
Reserve Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) (nr. 101)		
3.6.6 Herverdeling maatwerkbudgetten sociaal domein		255.300
Reserve personeel en bestuur (nr. 117)		
4.1 Friciekosten		55.000
Reserve Regionale woonvisie (nr. 132)		
5.7.1 Volkshuisvestingsprogramma		13.725
Reserve revolverende investeringen (nr. 169)		
3.10.5 Dividend Enexis	338.272	
5.9.1 Advieskosten verkoop Houtstraat 48		10.784
Reserve vermindering kapitaallasten (nr. 181)		
3.3.14 Programma Centrum Echt		700.000
5.6.4 Buurt en speelplekken		25.000
Reserve bedrijfsvoering (nr. 208)		
4.1 Friciekosten		170.000
Reserve inkomensvoorzieningen, re-integratie en sociale werkvoorziening (nr. 219)		
3.6.7 Handhaving		50.000
3.6.8 Wergeversservicepunt (WSP)		30.000
3.6.10 Gemeentelijke bijdrage Westrom		152.197
3.6.13 Sociaal Boekhouder		38.000
Reserve SC MER OD (nr. 226)		
3.8.1 Additionele uitvoeringskosten servicecentrum MER-OD		58.800

Reserves	Storting	Onttrekking
Reserve SC MER bedrijfsvoering (nr. 231)		
3.1.1 Bijdrage servicecentrum MER		455.700
Reserve afschrijvingslasten investeringen (nr. 241)		
3.10.4 Afschrijvingslasten dekken uit reserve		400.000
Reserve Regiodeal (nr. 256)		
3.1.2 Regiodeal Midden-Limburg		1.322.000
Totaal reserves	338.272	3.854.425
Reserves: saldo meer onttrokken dan gestort	3.516.153	

Voorzieningen	Storting	Vrijval
Voorziening riolering (nr. 248)		
3.3.3 Vervanging rioolreinigingsmachine		55.000
3.3.14 Programma onderhoud Centrum Echt - Voorziening riolering		300.000
Totaal voorzieningen	0	355.000
Voorzieningen: saldo meer onttrokken dan gestort		355.000

7. Voorbereidingskredieten

Vorbereidingskrediet faciliterende en actieve grondexploitaties

Wanneer de gemeente overweegt om zelf of in samenwerking met een projectontwikkelaar, een (uit-leg)gebied te (laten)ontwikkelen, moeten hiervoor, met name in de initiatief- en voorbereidingsfase, kosten worden gemaakt. Vervolgens kan definitief worden besloten om de gronden al dan niet in exploitatie te nemen of de exploitatie daarvan te faciliteren. Bij een actieve grondexploitatie ontwikkelt de gemeente de gronden zelf en bij een faciliterende grondexploitatie faciliteert de gemeente de randvoorwaarden voor een gewenste ontwikkeling van gronden door een derde partij.

Het algemeen budgetrecht is een raadsbevoegdheid. Normaal gesproken mag het college geen kosten voor grondexploitaties maken, voordat de raad hiervoor geld ter beschikking heeft gesteld. De raad kan het college echter de ruimte bieden om binnen kaders zelfstandig financiële besluiten hierover te nemen. Vanwege de doorlooptijden van raadsvoorstellen is het niet te doen om met name bij de veelvoud aan kleinere projecten, per project een voorbereidingskrediet door de raad te laten vaststellen voordat voorbereidende kosten kunnen worden gemaakt.

Om toch in de voorbereidingsfase al kosten te kunnen maken, deze op juiste wijze te registreren en dekking daarvoor te regelen, wordt het volgende voorgesteld:

Limiet

De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks zonder voorafgaande tussenkomst van de raad tot een totaal bedrag van maximaal € 100.000 bestedingen te doen voor de voorbereiding van actieve- en faciliterende grondexploitaties, dit met inachtneming van de volgende voorwaarden die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor voorbereidingskosten dwingend voorschrijft:

- De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening / bijlage IV bij het Omgevingsbesluit; en
- De kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve of faciliterende grondexploitatie dan wel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat of er moet een voorziening worden getroffen.

De in de beginfasen te maken voorbereidingskosten zijn meestal planontwikkelingskosten, maar kunnen ook bestaan uit o.a. beheerskosten, sloopkosten, (strategische) verwervingskosten en rente. Afhankelijk van de indeling in een actieve- of faciliterende grondexploitatie, worden kosten die al worden gemaakt voordat het grondexploitatiecomplex mag worden geopend, volgens het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verantwoord onder '*Immateriële Vaste Activa (ImVA)*' of '*Overlopende activa*'.

Overgang naar exploitatie

Worden deze plannen daadwerkelijk in ontwikkeling genomen, dan worden de onder ImVA of overlopende activa geactiveerde voorbereidingskosten overgeheveld naar het actieve of faciliterende grondexploitatiecomplex.

Afboeking

De op ImVA of overlopende activa verantwoorde kosten waarvan de 5 jaars-termijn in het actuele boekjaar verstrijkt, worden in dat actuele boekjaar afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. Als dekking wordt hiervoor de algemene reserve grondbedrijf gebruikt. Indien er een voorziening is gevormd, hoeven de kosten niet te worden afgeboekt, maar kunnen ze later alsnog worden ingebracht in de grondexploitatie als de raad daartoe heeft besloten.

Risicobeheersing

Om te voorkomen dat op enig moment meer voorbereidingskosten worden gemaakt dan de algemene reserve grondbedrijf kan afdekken, wordt met de verantwoording van kosten op het voorbereidingskrediet telkenmale ook een claim opgenomen op de algemene reserve grondbedrijf.

Algemeen voorbereidingskrediet

Om de uitvoering van de projecten volgens het meerjareninvesteringsplan (MIP) te kunnen realiseren is het noodzakelijk om de voorbereiding een jaar eerder te starten dan vermeld in het MIP.

Hiervoor moet jaarlijks een algemeen voorbereidingskrediet van € 250.000 beschikbaar zijn voor alle kredieten die in het MIP zijn opgenomen. In het jaar dat een bepaald project in het MIP is opgenomen, worden gemaakte voorbereidingskosten overgeheveld naar het krediet voor dat project. Op dit voorbereidingskrediet wordt niet afgeschreven. Bovenstaande is al besloten in de 1^e bestuursrapportage 2013. Naast bovenstaande investeringen van het MIP kunnen ook in de loop van het jaar nieuwe investeringen worden voorbereid. Deze staan dan nog niet op het MIP vermeld. Ook voor deze investeringen geldt dat voorbereidingskosten worden gemaakt, voordat de vraag om een krediet beschikbaar te stellen aan de raad wordt voorgelegd. De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks zonder voorafgaande tussenkomst van de raad binnen het genoemde voorbereidingskrediet bestedingen te doen voor het maken van voorbereidingskosten voor (nieuwe) investeringen. Als de raad afwijzend besluit over het beschikbaar stellen van een krediet, dan moeten de gemaakte voorbereidingskosten ten laste worden gebracht van de reserve vermindering kapitaallasten. Wordt het krediet wel beschikbaar gesteld, dan worden de voorbereidingskosten overgebracht naar het dit krediet.

8.0 Begrotingswijzigingen

8.1 Begrotingswijziging restantbudgetten uit reserves

Dit betreft budgetten welke in eerdere jaren al beschikbaar werden gesteld, maar in dat jaar niet werden uitgegeven. Hiervoor zijn wel al verplichtingen aangegaan en activiteiten opgestart. Via deze begrotingswijziging worden deze (restant-)budgetten in 2025 opnieuw beschikbaar gesteld

Algemene reserve Grondbedrijf

In de 2e bestuursrapportage 2024 is een inschatting gemaakt van de te maken voorbereidingskosten “versterking economische structuur (incidenteel)” 2024. Deze inschatting van te maken kosten bedroeg € 15.000. De werkelijke kosten 2024 bedroegen € 7.995. Voorgesteld wordt om de restant raming 2024 zijnde € 7.005 en bijbehorend dekkingsmiddel (de algemene reserve Grondbedrijf) over te hevelen naar 2025.

Reserve personeel en bestuur

In 2024 hebben een aantal onttrekkingen uit deze reserve niet plaatsgevonden. Hier volgt een korte opsomming van de bedragen die nog niet onttrokken zijn. De restantbedragen worden overgeheveld naar 2025 met dekking ten laste van de reserve personeel en bestuur.

Omschrijving	Budget 2024	Uitgaven 2024	Restant 2024
Thuiswerkfacilitering	€ 79.110	€ 1.872	€ 77.238
Organisatieontwikkeling	€ 500.000	€ 440.955	€ 59.045

Reserve vermindering kapitaallasten

Vorbereidingsbudget Gebiedsontwikkeling

In de 2e bestuursrapportage 2024 is een inschatting gemaakt van de te maken voorbereidingskosten Gebiedsontwikkeling 2024 en voorbereidingskosten gebiedsontwikkeling Roosteren 2024. In 2024 is € 1.646 resp. € 2.765 meer uitgegeven. Voorgesteld wordt om de overgeheveldde ramingen 2025 met genoemde bedragen te verminderen, dit geldt ook voor het dekkingsmiddel, de reserve vermindering kapitaallasten.

Podium Connectcollege

In de kadernota 2020 is besloten om ten laste van de reserve vermindering kapitaallasten € 145.000 beschikbaar te stellen voor de zaalaanpassing van het Connectcollege.

Hiervan resteerde in 2024 € 4.418. In 2024 is niks uitgegeven. Het restantbudget van € 4.418 met de bijbehorende dekking uit de reserve vermindering kapitaallasten wordt in 2025 opnieuw opgevoerd ter dekking van de nog uit te voeren werkzaamheden.

Onderhoud MFC Roosteren

In de tweede bestuursrapportage 2023 is besloten ten laste van de reserve vermindering kapitaallasten € 55.000 beschikbaar te stellen voor onderhoud van MFC Roosteren. In de 2^e bestuursrapportage 2024 is besloten om een eventueel restantbudget over te hevelen naar 2025. In 2024 is € 50.118 uitgegeven. Het restantbudget van € 4.882 met de bijbehorende dekking uit de reserve vermindering kapitaallasten wordt in 2025 opnieuw opgevoerd ter dekking van de nog uit te voeren werkzaamheden.

Reserve kwaliteit verbeterende projecten buitengebied

Voor de herinrichting van het spooreplacement Susteren is voor 2024 een budget van € 18.183 beschikbaar gesteld, met als dekking de reserve kwaliteit verbeterende projecten buitengebied. Dit bedrag is in zijn geheel doorgeschoven naar 2025. In 2024 is echter daadwerkelijk

€ 2.000 meer uitgegeven. Voorgesteld wordt om de overgehevelde raming voor 2025 met dit bedrag te verlagen, wat ook geldt voor het dekkingsmiddel, de reserve kwaliteit verbeterende projecten buitengebied.

Reserve bedrijfsvoering

In 2024 hebben een aantal onttrekkingen uit deze reserve niet plaatsgevonden. Hier volgt een korte opsomming van de bedragen die nog niet onttrokken zijn. De restantbedragen worden overgeheveld naar 2025 met dekking ten laste van de reserve bedrijfsvoering.

Omschrijving	Budget 2023	Uitgaven 2023	Budget 2024	Uitgaven 2024	Restant 2024
Groen kantoren gemeentehuis	€ 15.000		€ 15.000	€ 7.302	€ 7.698
Herinrichting raadszaal	€ 10.000		€ 10.000		€ 10.000
Tweede deel bestuurskamers	€ 60.000	€ 44.477	€ 15.523	€ 13.538	€ 1.985

Reserve samenwerkingsovereenkomst Industriepark Swentibold

Projectenkaart LPS

In raadsbesluit (9-2-2021) is besloten (boven)wettelijke compensatie te verlenen voor de verbreding A2 en de uitbreiding van VDL Nedcar. De uitvoering is vastgelegd in de Projectenkaart LPS. Het ter beschikking gestelde budget wordt gedekt uit:

- Reserve vermindering kapitaallasten voor € 272.588
- Reserve samenwerkingsovereenkomst Industriepark Swentibold voor € 333.412.

De € 272.588 is volledig doorgeschoven naar 2025, met als dekking de reserve vermindering kapitaallasten. Van de € 333.412 is in de loop der jaren reeds € 332.781 uitgegeven. De overheveling in de 2e bestuursrapportage 2024 naar 2025 betreft € 204.165, gedekt door reserve samenwerkingsovereenkomst Industriepark Swentibold. Voorgesteld wordt om de overgehevelde raming voor 2025 met € 203.535 te verlagen, wat ook geldt voor het dekkingsmiddel, de reserve kwaliteit verbeterende projecten buitengebied.

Reserve restant budgetten

Middels de 2^e bestuursrapportage 2024 zijn een aantal specifieke budgetten van 2024 (gedeeltelijk) overgeheveld naar 2025 omdat de betreffende werkzaamheden naar verwachting pas in 2025 zouden worden uitgevoerd. De daarbij behorende dekkingsmiddelen worden geparkeerd in de reserve restant budgetten. Deze reserve doet vervolgens dienst als dekkingsmiddel voor de overgehevelde budgetten in 2025. Daarvoor is (per peildatum 1 oktober 2024) een inschatting gemaakt van de bestedingen 2024 en het bedrag van overheveling naar 2025. In de 2^e bestuursrapportage 2024 is besloten, dat bij de jaarrekening 2024 aan de hand van de werkelijke uitgaven, de daadwerkelijke stortingen in de reserve restant budgetten zullen plaatsvinden. De daaruit volgende mutaties in de ramingen van de reserves in boekjaar 2024 worden administratief verwerkt in de 1^e bestuursrapportage 2025. De ramingen van deze afwijkingen hebben tot gevolg dat ook de overgehevelde budgetten 2025 en bijbehorende dekkingen 2025 wijzigen.

Onderstaande tabel geeft de budgetramingen 2025, de ramingen van de inzet van de reserve restant budgetten 2025, de mutaties uit de jaarrekening 2024 als ook de aangepaste ramingen 2025 weer.

Budgetomschrijving	Budget 2025	Dekking 2025	Mutaties jaar-rekening 2024	Aangepaste raming 2025	
				Budget	Dekking
Vorbereidingsbudget GO en GO Roosteren	99.745	99.745	0	99.745	99.745
ESF-subsidie voor MOB	87.588	87.588	0	87.588	87.588
Westrom middelen voor MOB	116.042	116.042	0	116.042	116.042
MOB overhevelen	300.000	300.000	298.003	598.003	598.003
Speelplaatsenplan initiatiefsubsidie	100.000	100.000	0	100.000	100.000
Inrichting parkeervoorziening Visserweert	5.000	5.000	-5.000	0	0
Onderzoek spoorwegovergang Susteren	25.000	25.000	0	25.000	25.000
Kleine initiatieven buurt- en speelplekken	20.000	20.000	0	20.000	20.000
Verhuizing reinigingsteam	42.400	42.400	0	42.400	42.400
Marktstraat/Willibrordusplein	28.200	28.200	0	28.200	28.200
Gem bijdrage fietspad N276 Katsbek Susteren	450.000	450.000	0	450.000	450.000
Bijdrage Echt-Susteren leefbaarheidsfonds	100.000	100.000	0	100.000	100.000
Restant optimale dienstverlening	20.000	20.000	0	20.000	20.000
Wet goed verhuurderschap	55.000	55.000	0	55.000	55.000
Restant projectkosten	45.000	45.000	0	45.000	45.000
Restant Bandert Noordwesthoek	13.297	13.297	0	13.297	13.297
Restant werkbudget Leisurepark	26.876	26.876	0	26.876	26.876
Restant implementatie omgevingswet	127.183	127.183	-6.445	120.738	120.738
Diverse subsidies soc. cult. activiteiten	20.000	20.000	-500	19.500	19.500
Restant projectkosten onderwijs	0	0	301.798	301.798	301.798
Openbaar groen	200.000	200.000	0	200.000	200.000
Tijdelijke formatie inclusie agenda	12.500	12.500	0	12.500	12.500
Totaal	1.893.831	1.893.831	587.856	2.481.687	2.481.687

Reserve duurzaamheid

In de 2^e bestuursrapportage 2024 is een inschatting gemaakt van de restant budgetten voor duurzaamheid. Het gaat om de volgende bedragen:

- Regionale energiestrategie (RES) € 133.832
- Uitvoering energievise € 321.814
- Uitvoering transitievise warmte € 131.728
- Advieskosten € 28.252

Dit restant van in totaal € 615.626 is via de reserve duurzaamheid overgeheveld naar 2025. Het werkelijke restantbudget is € 70.240 lager. Voorgesteld wordt dit bedrag te corrigeren op de overheveling naar 2025 met een dienovereenkomstig lagere dekking uit de reserve duurzaamheid. Dit betekent de volgende bijstellingen:

- Regionale energiestrategie (RES) – € 48.062
- Uitvoering energievise - € 24.517
- Uitvoering transitievise warmte + € 16.570
- Advieskosten - € 14.231

8.2 Budgettair neutrale begrotingswijzigingen

Zoals bij de inleiding en het bijbehorende raadsvoorstel is aangegeven, wordt bij de begrotingswijziging een toelichting gegeven op budgetten met marginale afwijkingen en/of budgetten waar onderlinge verschuivingen plaatsvinden. Per saldo betreft het een mutatie die budgettair neutraal is. De programma's in hoofdstuk 3 bevatten ook budgettair neutrale wijzigingen maar hiermee worden voorstellen bedoeld waarvoor dekkingsmiddelen aanwezig in de vorm van een andere inzet van een bestaand budget of de inzet van een reserve.

Programma 6 Sociaal domein

Opdracht jeugd- en jongerenproblematiek

Inzake begeleiding jeugdproblematiek, begeleiding jonge statushouders en streetcare is één taakopdracht verstrekt per 1 januari 2025 voor de jaren 2025 en 2026. Een deel van het budget dient binnen het programma herverdeeld te worden zodat ramingen in overeenstemming zijn met de werkelijk verwachte uitgaven voor 2025 en 2026. Voor de opdracht begeleiding en ondersteuning van jongeren 18+ wordt voorgesteld € 64.041 over te hevelen vanuit het budget algemeen jeugdbeleid en € 47.014 vanuit het budget inburgering participatie naar het budget jeugdgezondheidszorg aanpak jeugdproblematiek voor de jaren 2025 en 2026.

Pilot alternatieve route

De pilot "extra inzet op jeugdhulp via de alternatieve route" is verlengd tot en met 2025. Binnen het programma dient € 28.640 herverdeeld te worden. Voorgesteld wordt € 28.640 over te hevelen van het budget sociaal domein algemeen naar het budget uitvoeringskosten jeugd.

Programma 8 en 10 Omgevingsrecht en Algemene dekkingsmiddelen

Mutatie voorziening dubieuze debiteuren en dubieuze belasting debiteuren

Bij het omzetten van de mutatie voorziening belasting debiteuren van programma Algemene dekkingsmiddelen naar programma Omgevingswet is per abuis het onjuiste bedrag opgenomen. Via deze 1^e bestuursrapportage 2025 wordt een bedrag van € 36.000 derhalve gecorrigeerd van voorziening belasting debiteuren naar voorziening dubieuze privaat debiteuren.

Programma 9 Economische zaken en grondexploitaties

Grondexploitaties

Winstnemingen 2024

Bij de jaarlijkse bijstellingen van de grondexploitaties in boekjaar 2024 is bij de ramingen van enkele grondexploitaties meerjarig rekening gehouden met (tussentijdse) winstnemingen. Deze winstnemingen zijn berekend volgens de voorgeschreven "Percentage of completion- methode" (Poc-methode) en komen ten gunste van de Algemene reserve Grondbedrijf (ARG). Bij het opstellen van de jaarrekening 2024 hebben de daadwerkelijke winstnemingen plaatsgevonden, wederom berekend volgens de Poc-methode. De daadwerkelijke winstnemingen 2024 wijken af van de geraamde winstnemingen in 2024, hetgeen resulteert in een benodigde bijstelling van de reeds geraamde winstnemingen/restresultaten in boekjaar 2025 en 2026. De aanpassing van de geraamde winstnemingen/restresultaten voor boekjaar 2025 en 2026 verlopen budgettair neutraal voor de gemeentebegroting.

Dit betekent dat het geraamde resultaat (en daarmee de storting in de ARG) voor dienstjaar 2025 inzake Businesspark Midden-Limburg en bedrijvenpark de Loop Echt (actieve grondexploitatie) wordt verhoogd met € 873 resp. € 261.869. In dienstjaar 2025 wordt de winstneming (en daarmee de storting in de ARG) met betrekking tot uitbreiding bedrijventerrein de Berk III met € 40 verlaagd. Het restresultaat met betrekking tot grondexploitatie de Loop (en daarmee de storting in de ARG) wordt in 2026 verlaagd met € 1.096.

Businesspark Midden Limburg

De raming met betrekking tot woonrijp maken 2025 wordt met € 2.228 afgeraamd, hetgeen te maken heeft met de gedane uitgaven in 2024.

Dakpannenlocatie Cuijpers Echt

Deze grondexploitatie zou in boekjaar 2024 afgesloten worden, hetgeen niet is gebeurd. De restant ramingen, waaronder de inzet van de voorziening verliezen grondexploitaties worden derhalve in 2025 op de begroting geplaatst. Oplevering van het openbare gebied zal in 2025 plaatsvinden, waarna de grondexploitatie zal worden afgesloten.

Bedrijvenpark de Loop Echt

In de 1e bestuursrapportage 2023 is de grondexploitatie voor het Bedrijvenpark De Loop in Echt geopend. Het betreft een gemengde grondexploitatie (grex), bestaande uit een actieve en een faciliterend gedeelte, die gesplitst is opgenomen in de boekhouding. De restant budgetten 2024 en (restant)winstnemingen van zowel de actieve als ook de faciliterende grex schuiven door naar 2025.

Project Poort van Echt

De restant budgetten 2024 van deze facilitaire grondexploitatie worden in boekjaar 2025 weer opgevoerd.